БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

5-йил чиқиши
№ 59 (1063)
21 МАРТ
ЖУМА
1958 ЙИЛ
БАҲОСИ 20 ТИЙИН

СССР Олий Совети Президиумининг Фармони
СССР ОЛИЙ СОВЕТИНИ ЧАҚИРИШ ТЎҒРИСИДА

СССР Олий Совети Президиуми СССР Конституциясининг 55-моддасига биноан **қарор қилади:**

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи бешинчи чақириқ Олий Советининг биринчи сессияси 1958 йил 27 мартда Москва шаҳрида чақирилсин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси **К. ВОРОШИЛОВ.**
СССР Олий Совети Президиумининг Секретари **М. ГЕОРГАДЗЕ.**

Москва, Кремль. 1958 йил 19 март.

КПСС Марказий Комитети ва ССР Иттифоқи Министрлар Советида

Болалар учун кийим-кечак ва пойафзал ишлаб чиқаришни кенгайтириш, хилларини кўпайтириш ва сифатини яхшилаш тўғрисида

КПСС Марказий Комитети ва ССР Иттифоқи Министрлар Совети болалар учун кийим-кечак ва пойафзал ишлаб чиқаришни кенгайтириш, хилларини кўпайтириш ва сифатини яхшилаш тўғрисидаги масалани қараб чиқдилар.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети қайд қилдиларки, меҳнаткашларнинг моддий фаровонлигини ва маданий савиясини янада юксалтириш натижасида аҳолининг кенг истемол товарларига бўлган талаблари узлуксиз ўсиб бормоқда. Саноатни ва қишлоқ хўжалигини ривожлантириш йўлида эришилган муваффақиятлар саноат товарлари ишлаб чиқаришни кейинги йилларда анча кўпайтиришга имкон берди. Шунга қарамай, аҳолининг баъзи товарларга бўлган талаби ҳали тўла таъминланаётгани йўқ. Айниқса, болалар учун зарур бўлган товарларнинг баъзи хилларини сотишда етишмовчилик борлиги сезилмоқда. Магазинларда болалар учун зарур размердаги, истаган рангдаги ва фасондаги пойафзал, трикотаж буюмлар, костюм, кўйлак ва пальтолар ҳамиша ҳам топила бермайди. Иссиқ пойафзаллар, қишлоқ жойларида яшовчи болалар учун булғори этиклар, ёзги спорт пойафзали, шунингдек болалар кийими тикиш учун махсус газламалар кам ишлаб чиқарилмоқда. Болалар учун ишлаб чиқарилаётган кўп товарларнинг сифати харидорларнинг ўсган талабларига жавоб бера олмайди.

Аҳолининг болалар кийими ва пойафзалига бўлган талабларини қондиришдаги бундай аҳволга сабаб хом ашё ресурсларининг ва саноатимиздаги ишлаб чиқариш имкониятларининг етишмаганлигигина эмас, балки кўпгина маҳаллий совет, хўжалик органларининг ҳамда саноат корхоналари раҳбарларининг бу ишга етарли эътибор бермаётганликлари ҳамдир. СССР Савдо министрлиги, Центросоюз ва уларнинг маҳаллий органлари болалар учун зарур товарларнинг хилларига бўлган талабни қониқарсиз ўрганмоқдалар ҳамда болалар учун зарур товарлар ишлаб чиқаришни кўпайтириш ва бу товарларнинг сифатини яхшилаш мақсадида саноатга зарур таъсир ўтказмаётирлар.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети саноатимиз яқин икки йил ичида болалар кийими ва пойафзали ишлаб чиқаришни аҳолининг талабларини тўла қондириш учун етарли миқдорларда кўпайтириш, бу товарларнинг хилларини аҳолининг талабларига мувофиқ анча кўпайтириш ва сифатини яхшилаш имкониятига эгадир, деб ҳисоблайдилар.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети **қарор қилдилар:**

1. Болалар учун кийим-кечак ва пойафзал ишлаб чиқариш анча кўпайтирилсин. 1958 йилда болалар учун камида 149,5 миллион жуфт, яъни 1957 йилда ҳақиқатда ишлаб чиқарилганидан 27,3 процент ортиқ кўп пойафзал, 5,8 миллион жуфт пинетка (чақалоқлар пойафзали), 310 миллион жуфт пайпоқ, 130 миллион дона ички трикотаж кийим, 55 миллион дона устки трикотаж кийим ишлаб чиқарилсин, шунингдек болалар учун кийим-кечак ишлаб чиқариш тасдиқланган планга нисбатан бир миллиард сўм оширилсин.

2. Иттифоқчи республикаларнинг Министрлар Советлари зиммасига қуйидагилар юклатилсин:

1959 йилдан бошлаб, планларда болалар учун кийим-кечак, пайпоқ-трикотаж буюмлар, шунингдек болалар кўн пойафзали ишлаб чиқаришни янада кўпайтириш кўзда тутилсин, токи, аҳолининг бу буюмларга бўлган эҳтиёжи тўла қондирилсин;

Болалар учун кийим-кечак ва пойафзал ишлаб чиқаришни янада кўпайтириш мақсадида, 1958-1959 йилларда 22 тикувчилик, 18 трикотаж ва 34 кўн-пойафзал корхоналарини қуриш ва реконструкциялашни тезлаштириш йўли билан ишлаб чиқариш қувватларининг ишга туширилиши таъминлансин;

Пойафзал ишлаб чиқаришнинг яқин йиллар учун белгиланган миқдорларда кўпайтирилишини кўн товарлар ресурслари билан таъминлаш учун кўн заводларининг қувватини анча ошириш чоралари кўрилсин.

3. Тикувчилик, трикотаж ва кўн-пойафзал саноати корхоналари бўйича қурилиш-монтаж ишлари учун сарфланадиган капитал маблағ ҳажми 1958 йилда 195 миллион сўм оширилсин.

4. Иттифоқчи республикаларнинг Министрлар Советига болалар учун ишлаб чиқариладиган буюмлар сифатини анча яхшилаш тўғрисидаги масалани қараб чиқиш ҳамда болалар кийими ва пойафзалининг чидамлигини ошириш, хилларини, фасонларини ва моделларини кўпайтириш тадбирларининг, шунингдек бу кийим ва пойафзални ишлаб чиқаришда қўлланиладиган материалларнинг рангларини ва нусхаларини яхшилаш тадбирларининг амалга оширилишини таъминлаш тавсия этилсин. Шу билан бирга болалар буюмлари сифатини яхшилаш ва хилларини кўпайтириш соҳасида қуйидаги тадбирлар ўтказилиши кўзда тутилсин:

а) 1958 йилнинг иккинчи ярмидан бошлаб, болалар кийимлари тикиш учун зарур газламалар—гулдор ва сидирға рангли вельвет, «снежинка» хилидаги сунъий мўйна, сув ўтказмайдиган газламалар, енгил боброк, драп, тўқилиши ҳар хил бўлган ва ранг-баранг пальтобоп, костюмбоп ҳамда кўйлакбоп газламалар ишлаб чиқариш ва тикувчилик саноати корхоналарига етказиб бериш кенгайтирилсин. Болаларга пальто, костюм ва кўйлак тикиш учун арзон газламаларнинг, шунингдек болалар буюмлари тикиш учун ип-газлама, штапель ва зиғир толасидан тўқилган газламанинг янги хиллари мунтазам суратда тайёрланиб борилсин ҳамда бу газламаларни ишлаб чиқариш жорий қилинсин;

б) болалар учун оқартирилган трикотаж полотнодан тикилган ички кийимлар, шунингдек оқартирилган пайпоқ-носкилар етказиб беришда савдо ташкилотларининг талабларини тўла қондириш чоралари кўрилсин. Устки трикотаж кийимлар ишлаб чиқариш учун фақат бўялган жун ва жун аралаш ип ишлатилсин. Болалар учун устки трикотаж кийимлар ишлаб чиқаришда асосан юқори сифатли жун ва жун аралаш ип ишлатилиши таъминлансин. Болалар пайпоқлари ва устки трикотаж буюмларининг чидамлигини ошириш мақсадида ип-калава ва жун калавани капрон толаси аралаштириб ишлатиш кенгайтирилсин;

в) болалар учун қалин таг чарм қўйилган, таг чарм устига резина қоқилган пойафзал, усти тўқимадан ишланган ва тумшуғига чарм қўйилган пойафзал ишлаб чиқарилсин. Мактабгача тарбия ёшидаги болаларга усти шеврет пойафзал ишлаб чиқариш тақиқлансин. Капрон толали пахмоқ мата қўйиб ишланган иссиқ ботинкалар ишлаб чиқариш ташкил қилинсин, сандалий, сандалет, ёзги туфли ва спорт пойафзали, шунингдек, қишлоқ районларида яшовчи болалар учун булғори этиклар ва ботинкалар ишлаб чиқариш кўпайтирилсин. Мактаб ўқувчилари учун ичига чарм қўйилган, таги микропор резинадан қилинган пойафзал ишлаб чиқариш кўпайтирилсин;

г) болаларга кийим-кечакни махсус ажратилган фабрикаларда ёки алоҳида цехларда тикилишини таъминлаш мақсадида 1958-1959 йилларда тикувчилик саноати корхоналари ихтисослаштирилсин. 1958-1959 йилларда болалар кийимлари ва пойафзали тайёрлаш учун зарур қўшимча материаллар ва фурнитура ишлаб чиқаришни ташкил этиш, ишлаб чиқаришни кенгайтириш ва сифатини яхшилаш тадбирлари ишлаб чиқилсин ва амалга оширилсин;

д) 1958-1959 йилларда болалар кийимлари ва пойафзали тикадиган ва ремонт қиладиган ателье ва мастерскойлар сони кўпайтирилсин, шунингдек, ишлаб турган мастерскойларнинг ишини яхшилаш чоралари кўрилсин;

е) болалар учун кийим-кечак ва пойафзал сотиш ишлари яхшилансин, махсус болалар магазинлари ҳамда саноат товарлари сотиладиган магазинларда болалар бўлимлари кўпайтирилсин.

☆ ☆ ☆

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети аҳолининг болалар кийимига ва пойафзалига бўлган талабларини тўла қондириш ишига катта аҳамият бериб, иттифоқчи республикалар Компартияларининг Марказий Комитетлари, ўлка ва область партия комитетлари, республикаларнинг Министрлар Советлари, Меҳнаткашлар депутатлари область ва ўлка Советларининг ижроия комитетлари зиммасига белгиланган топшириқларнинг сўзсиз бажарилишини таъминлаш ҳамда зарур хилдаги болалар кийимлари ва пойафзалини ҳамма жойда ҳамиша сотиб олиш мумкин бўлиши учун бутун чораларни кўриш вазифасини юкладилар.

КПСС Марказий Комитети февраль Пленумининг, Бутуниттифоқ пахтакорлар кенгашининг якунлари ва Ўзбекистон партия ташкилотининг вазифалари

Ўзбекистон КП Марказий Комитети VII пленумининг қарори

Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг Пленуми ҳисоблайдики, КПСС Марказий Комитети февраль Пленумининг «Колхоз тузумини янада ривожлантириш ва машина-трактор станцияларини қайта ташкил қилиш тўғрисида»ги қарори ва ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг шу масала юзасидан қиладиган доклади тезислари колхоз ишлаб чиқаришини муттасил юксалтириш, Совет давлати қудратини мустаҳкамлаш ва совет кишилари турмуш даражасини ошириш йўлидаги янги муҳим ва катта қадамдир.

КПСС Марказий Комитети Пленуми қарорида ва Н. С. Хрушчев докладининг тезисларида хўжалик ва маданиятнинг ҳамма тармоқларини ривожлантиришнинг, Коммунистик партия раҳбарлиги остида сўнгги йилларда совет халқи эришган фаровонликни янада юксалтиришнинг ёрқин манзараси кўрсатиб берилган.

Трактор ва бошқа қишлоқ хўжалик машиналарининг колхозларга сотилиши ҳамда МТСларнинг қайта ташкил қилиниши саноат билан қишлоқ хўжалиги ўртасидаги бевосита иқтисодий алоқаларни кучайтиради, ишчилар синфи билан деҳқонлар иттифоқини янада мустаҳкамлайди, колхозлар экономикасини юксалтиради, бутун халққа тегишли ва колхозларга абадий бириктиб қўйилган ердан яхшироқ фойдаланишга ёрдам беради.

Марказий Комитет Пленуми ишлаб чиққан тадбирларнинг оғишмай амалга оширилиши пахтачилик ва республика қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқларини янада юксалтириш юзасидан белгиланган катта вазифаларни муваффақиятли бажаришда қудратли восита бўлиб хизмат қилади.

Пленум республиканинг ҳамма партия ташкилотлари зиммасига КПСС Марказий Комитети Пленуми қарорларининг тарихий аҳамиятини кенг тушунтириш, ўртоқ Н. С. Хрушчев доклади тезисларининг умумхалқ муҳокамасини ҳамма жойда уюштириш, қайта ташкил қилишнинг энг мукаммал ташкилий формаларига ўтиш, колхоз тузумини янада ривожлантириш манфаатларини кўзлаб, колхозларга моддий техника хизматини ташкил қилиш учун меҳнаткашларнинг ҳамма конкрет таклифларини пухта ўрганиш ва умумлаштириш вазифасини юклайди. КПСС Марказий Комитети Пленуми материалларининг муҳокамасига Марказий Комитет ва область партия комитетларининг аъзолари бошчилик қилишлари лозим.

Партия, касаба союз ва комсомол ташкилотлари муҳокама жараёнида меҳнаткашлар ижодий куч-қувватини ва активлигини давлат планларини тўла ва ошириб бажаришга қаратишлари, колхозчилар, МТС ва совхоз ходимлари ғайрат-ташаббусини кўкламги экишни муваффақиятли ўтказишга, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ва аввало пахта етиштиришни кўпайтириш юзасидан олинган мажбуриятларни бажаришга сафарбар этишлари лозим.

КПСС Марказий Комитети февраль Пленумида ишлаб чиқилган тадбирлар муносабати билан мамлакатнинг бутун қишлоқ хўжалиги сингари пахтачилик олдида ҳам катта истиқбол очилади.

Пахтакорларнинг Бутуниттифоқ биринчи кенгаши совет пахтачилиги тарихига ёрқин саҳифа бўлиб киради. Бу кенгаш мамлакатимиз халқларини дўстона қардош оилага жипслаштирган Коммунистик партиянинг доно ленинча миллий сиёсати тантанасининг яна бир ажойиб далили, иттифоқчи республикалар экономикаси ва маданиятининг барқ уриб яшнаганлигининг намойиши бўлди.

Кенгаш пахтакор республика меҳнаткашлари қилган ғоят катта ишларга якун ясади ва мамлакатимизда пахтачиликни янада кенгроқ миқёсда юксалтириш йўлларини белгилаб берди.

Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари ҳам бутун мамлакатимиз меҳнаткашлари сингари Марказий Комитет сентябрь Пленуми ва ундан кейинги Пленумларининг, КПСС XX съезди қарорларини амалга ошира бориб, пахтачилик ҳамда деҳқончиликнинг бошқа маҳсулотлари ва чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтиришда жиддий муваффақиятларга эришдилар.

Колхозчилар, совхоз ва МТС ишчилари, қишлоқ хўжалик мутахассислари, партия ва совет ташкилотларининг ходимлари 1954 йил ноябрь ойида Тошкентда бўлиб ўтган кенгашда пахтачилик соҳасида очиб ташланган жиддий камчиликларни тугатиш тадбирларини изчиллик билан амалга ошира бориб, пахта етиштиришнинг янги прогрессив усулларини—квадрат-уялаб экиш ва ғўзани механизмлар ёрдами билан икки томонлама ишлашни жорий қилиш юзасидан катта иш қилдилар.

Янги прогрессив агротехниканинг жорий қилиниши пахтачилик учун ноқулай келган ўтган йилда пахта етиштириш соҳасида эришилган юксак даражани сақлаб қолиш ва пахта тайёрлаш планини бажариш имконини берди.

Планни ва ўз социалистик мажбуриятларини ошириб бажарган, давлатга 1956 йилга нисбатан анча кўп пахта топширган Андижон, Қашқадарё, Хоразм областлари ва Қорақалпоғистон АССР пахтакорлари жиддий муваффақиятларни қўлга киритдилар.

1957 йилда ғўзани квадрат-уялаб жойлаштириш усули берган имкониятлар янада ривожлантирилди. Ўрта Осиё машина-синаш станциясининг механиги ўртоқ Тюпко муайян машиналар комплексидан фойдаланиб, ўзига бириктилган 25 гектар экин майдонининг ҳар гектаридан 28,3 центнердан пахта етиштирди. Комплекс механизация жорий қилинганлиги туфайли бир гектар ғўзани ишлашга 24,5 иш куни, 1 центнер пахта етиштиришга эса 0,9 иш куни сарфланди.

Трактор далачилик бригадаларининг бошлиқлари — механизаторлар: Шўрчи районидаги Калинин номли колхоздан Абсаматов, Горский районидаги «Октябрь 40 йиллиги» совхозидан Кенжаев, бригадирлар: Тошлоқ районидан Сулаймон Ортиқов ва Отажон Ҳамидов, Тўрақўрғон районидан Эргаш Кенжаев, С. Аббосов ва Муҳсиддин Мўминовлар ажойиб муваффақиятларга эришдилар. Улар аниқ квадратлар ҳосил қилиш ва ғўзани ишлашда механизациядан кенг фойдаланиш асосида кетмон чопиғи қилмасдан ҳар гектар ердан 36-40-45 центнердан ва ундан кўпроқ пахта етиштирдилар ҳамда маҳсулот единицаси етиштиришга сарфланадиган меҳнатни кескин даражада қисқартирдилар.

Комплекс механизациялаш меҳнатта лаёқатли кўпгина колхозчиларни бу ишдан бўшатиш ҳамда улардан пахта майдонини янада кенгайтириш ва қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқларини ривожлантиришда фойдаланиш имкониятини беради.

Илғор хўжаликларда пахтачиликнинг ривожланиши соҳасида эришилган муваффақиятлар ҳар бир колхоз ва совхозда пахтачиликни янада кучли суратда юксалтириш учун ғоят катта имкониятлар ва резервлар борлигидан далолат беради.

Шу билан бирга ўтган йилги ишларнинг якуни шуни кўрсатадики, республика қишлоқ хўжалик министрлиги, кўпгина область ва район партия ва совет ташкилотлари пахтачиликда илғор тажрибани кенг ёйиш ва жорий қилиш билан етарли шуғулланмадилар, чигитни квадрат-уялаб экиш ва ғўзани икки томонлама ишлашда белгиланган планнинг бажарилишини таъминламадилар.

Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг пленуми қайд қиладики, айрим область ва район партия комитетлари, шунингдек республика совет ва қишлоқ хўжалик органлари қолоқ колхоз ва совхозларни илғорлар даражасига етказиб олиш, уларни тажрибали, қобилиятли ташкилотчилар билан мустаҳкамлаш учун тўла-тўкис чора кўрмадилар, уларга зарур даражада иқтисодий ва моддий-техника ёрдами кўрсатмадилар. Бунинг натижасида ўтган йили 233 колхоз ва 43 совхоз гектаридан 15 центнердан кам ҳосил олди, 69 колхоз эса ҳатто 10 центнердан ҳам кам ҳосил етиштирди.

Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг пленуми ҳисоблайдики, қишлоқ хўжалик министрлиги ва аввало унинг коллегияси, маҳаллий қишлоқ хўжалик органлари, МТС, колхоз ва совхоз раҳбарлари хўжаликдаги мавжуд пахта териш машиналаридан етарли даражада фойдаланишни ташкил қилмасдан, жиддий хатога йўл қўйдилар.

Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг пленуми ҳисоблайдики, бу аҳволнинг рўй беришига Ўзбекистон КП Марказий Комитети бюроси, республика Министрлар Совети қабул қилинган қарорларнинг бажарилиши устидан етарли контроль ўрнатмаганликлари, пахта териш машиналаридан фойдаланиш учун масъул бўлган раҳбарларга жиддий талабчанлик қилмаганликлари ҳам сабаб бўлди.

Марказий Комитет Пленуми ҳисоблайдики, бир қанча область ва районларда суғориладиган ерларни ва пахта майдонларини кенгайтириш ишлари сусайиб кетганлиги мутлақо йўл қўйиб бўлмайдиган аҳволдир. Бунинг натижасида республикада суғориладиган майдонларни кенгайтириш юзасидан белгиланган план бажарилмай қолди, бир қанча колхозларда эса пахта майдони ҳатто камайиб кетди. Худди шу сабабли деҳқончилик маданиятини ва пахта ҳосилдорлигини оширишнинг муҳим омили бўлган пахта-беда алмашлаб экиш ёмон ўзлаштирилмоқда.

Ғўза селекцияси масалаларига етарли эътибор берилмаётир. Уруғчилик айниқса қониқарсиз аҳволдадир; баъзи майдонларга паст репродукцияли чигитлар экилмоқда.

Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг пленуми ҳисоблайдики, қишлоқ хўжалик министрлиги, республика давлат план комиссияси, область ва районлардаги партия, совет ва қишлоқ хўжалик органлари маҳсулот единицаси ишлаб чиқаришга сарфланадиган меҳнатни, маблағ ва моддий воситаларни қисқартириш ҳамда сув ресурсларидан, минерал ўғитлардан, техника ва бошқа ишлаб чиқариш воситаларидан тўғри, самарали фойдаланиш юзасидан етарли иш олиб бормаётирлар, бунинг натижасида пахта, гўшт, сут, жун ва бошқа маҳсулотлар бир центнерининг таннархи кўпгина колхозларда ҳали ҳам жуда қиммат холда қолмоқда.

Ўтган йили чорвачилик ва қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқларини ривожлантириш соҳасида айрим муваффақиятларга эришилган, бу—деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотларининг ҳамма турларини давлатга топшириш ва харид қилиш планларини муддатидан илгари бажариш имконини берган бўлса ҳам, лекин кўпгина колхоз ва совхозларда чорва туёғи, айниқса сигирлар суст кўпайтирилмоқда, чорва маҳсулдорлиги паст, боғдорчилик ва узумчилик ёмон ҳолга тушиб қолган, пиллачилик етарли даражада ривожлантирилмаётир ва кўп меҳнат талаб қилинадиган процесслар жуда ёмон механикалаштирилмоқда.

Пахта ўзбек халқининг миллий бойлиги ва ифтихоридир. Ўзбекистон Коммунистик партияси ва барча меҳнаткашлари пахта етиштиришни борган сари кўпроқ миқёсда кўпайтиришни, шу билан саноатимизни ана шу жуда қимматли хом ашё билан таъминлашни ва шундай қилиб, совет халқи моддий фаровонлигини оширишга ёрдам беришни ўз бурчи деб билади.

Пахтакорларнинг Бутуниттифоқ кенгашида яқин 12-15 йил ичида мамлакатда пахта етиштиришни камида икки баравар кўпайтириш юзасидан қабул қилинган мажбуриятни бажариш учун республика партия, совет ва қишлоқ хўжалик органларининг, барча меҳнаткашларнинг ғоят масъул эканликларини пленум алоҳида таъкидлаб кўрсатади.

Партия ташкилотларининг бутун ташкилотчилик ва оммавий-сиёсий ишлари қишлоқ хўжалик меҳнаткашларини 1958 йилда камида 3 миллион тонна пахта етиштириб давлатга топшириш, 1965 йилда эса 4 миллион тонна пахта етиштириш учун курашга сафарбар қилишга қаратилиши керак.

Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг пленуми 1958 йилда камида 3 миллион тонна пахта етиштиришдан иборат вазифани бажариш учун кўкламги экишни ўз вақтида юксак агротехника даражасида ўтказиш жуда муҳим аҳамиятга эга деб ҳисоблайди.

Шунга қарамай, республикадаги кўпгина колхоз, МТС ва совхозларда кўкламги экишга тайёргарлик етарли даражада олиб борилмаётир. Бир қанча область ва район партия ва совет ташкилотлари меҳнаткашларнинг ўсиб бораётган сиёсий активлигини кўкламги экишга тайёргарлик юзасидан белгиланган ишлаб чиқариш вазифаларини ҳал қилишга етарли йўналтирмаётирлар. Бир қанча колхоз ва совхозларда ер ҳайдаш шу вақтгача тугалланмаган, ерларнинг шўрини ювиш ва яхоб бериш қониқарсиз олиб борилмоқда, квадрат-уялаб чигит экиладиган ва режа сими билан маккажўхори экиладиган ерларни ажратиш қониқарсиз бормоқда.

Кўпгина МТС ва совхозларда квадрат-уялаб экишда ишлатиладиган агрегатлар учун кадрлар тайёрлаш яхши ташкил қилинмаган. Қишлоқ хўжалик министрлиги ва Халқ хўжалиги кенгашлари колхозларни юқори сифатли уруғлик чигит билан тўла таъминлаш учун ҳамма чораларни кўрмаганлар. Қолоқ колхоз ва совхозларни кадрлар билан мустаҳкамлаш, шу колхоз ва совхозларнинг ҳосилдорлик жиҳатидан қолоқлигини тугатиш юзасидан тадбирлар ишлаб чиқиш суст ўтказилмоқда.

Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг пленуми қайд қиладики, сув хўжалиги министрлиги, қишлоқ хўжалиги министрлиги кўкламги экишга тайёргарлик билан, янги ерларни ўзлаштириш ва гидротехника иншоотларини қуриш билан боғлиқ бўлган масалаларни етарлик даражада оператив ҳал қилмаётирлар.

Ўзбекистон КП Марказий Комитети пленуми **қарор қилади:**

1. Пленум КПСС Марказий Комитети февраль Пленуми тарихий қарорларини ҳамда «Колхоз тузумини янада ривожлантириш ва машина-трактор станцияларини қайта ташкил қилиш тўғрисида» ўртоқ Н. С. Хрушчев доклади тезисларида баён қилинган тадбирларни якдиллик билан тўла маъқуллайди.

Пленум Марказий Комитет Бюроси, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, область ва район партия комитетлари, область ва район ижроия комитетлари зиммасига пахтачилик ва қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқларини янада юксалтиришни таъминлаш юзасидан олиб борадиган бутун амалий ишларида КПСС Марказий Комитети февраль Пленуми қарорларига ҳамда Бутуниттифоқ пахтакорлар кенгашида қабул қилинган мажбуриятларга амал қилиш вазифасини юклайди.

2. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети пленуми ҳисоблайдики, партия, совет ва қишлоқ хўжалик органларининг ҳозирги пайтдаги энг муҳим вазифаси КПСС Марказий Комитети февраль Пленуми қарорини ҳамда СССР Олий Советининг навбатдаги сессиясида ўртоқ Н. С. Хрушчев қиладиган доклад тезисларини кенг тушунтириш ва пропаганда қилишдан иборатдир.

Ҳар бир район, МТС ва колхозда конкрет шароит ва вазиятга қараб, КПСС Марказий Комитети февраль Пленуми қарорларининг амалга оширилишини таъминлаш зарур.

Пленум ҳисоблайдики, КПСС Марказий Комитети февраль Пленумининг 2-3 йил мобайнида техникани колхозларга сотиш ва машина-трактор станцияларини қайта ташкил қилиб, ремонт-техника станцияларига айлантириш тўғрисидаги кўрсатмаси республикадаги барча партия, совет ва қишлоқ хўжалик органларининг эътибор марказида бўлиши лозим.

Шунга биноан Пленум Ўзбекистон КП Марказий Комитети Бюроси, Республика Министрлар Совети, Қишлоқ хўжалик министрлиги, область ва район партия комитетлари, область ва район ижроия комитетларига қуйидаги вазифаларни юклайди:

а) МТСдаги техникани ҳозироқ трактор ва қишлоқ хўжалик машиналаридан юқори унумли фойдаланиш учун ҳамма шароитлари бўлган колхозларга ихтиёрий сотиш, бунда айрим колхозларнинг, айниқса кам қувват колхозларнинг манфаатларига путур етказмаслик;

б) механизатор кадрлар билан тўла таъминлашда ҳамда қишлоқ хўжалигида ишнинг муваффақиятини механизаторлар ҳал қилишини назарга олиб, уларга зарур моддий ва маданий-маиший шароит яратиб беришда МТС ва колхозларга ёрдам кўрсатиш;

в) меҳнат кунига ҳақ тўлаш тракторчилар учун белгиланган гарантиялик минимумдан кам бўлган колхоз правлениеларига механизаторлар манфаатига путур етказмаслик мақсадида ана шу гарантиялик минимумни сақлаб қолишни тавсия этиш;

г) техникани сотиб олган колхозларга қабул қилиб олган техникани нормал сақлаш ва ундан фойдаланишни таъминлаш учун бостирма, гараж, мастерскойлар қуришда зарур ёрдам кўрсатиш;

д) область, шаҳар ва район партия комитетлари, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, область ва район ижроия комитетлари, республика давлат план комиссияси ва қишлоқ хўжалик министрлиги колхоз мастерскойларини ускуналаш учун саноат корхоналаридаги ортиқча станокларни ва инструментларни аниқласинлар. Колхозларга слесарь, токарь, темирчи ва бошқа мутахассис кадрлар билан ёрдам бериш;

е) барча районларда партия ва совет ташкилотларининг раҳбарлари, қишлоқ хўжалик мутахассислари, колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари, бригадирлар, совхоз бўлимларининг мудирлари, звено бошлиқлари, шунингдек колхозчилар ва совхоз ишчиларининг техникани ўрганишларини ташкил қилиш;

(ОХИРИ ИККИНЧИ БЕТДА).

СССР Олий Советига Тошкент областидан сайланган депутатлар

Иттифоқ Советига

Камолов Собир Камолович, Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг биринчи секретари, Тошкент-Ленин округи.

Нуритдинов Сирож, Ўзбекистон КП Тошкент область комитетининг биринчи секретари, Тошкент қишлоқ округи.

Федюнинский Иван Иванович, армия генерали, Фарҳод округи.

Ҳайдарова Гавҳар, Чирчиқ электрохимия комбинатининг смена бошлиғи, Чирчиқ округи.

Хўжаев Фаҳмитдин, Ўзбекистон КП Тошкент шаҳар комитетининг биринчи секретари, Тошкент-Октябрь округи.

Эргашев Анорбой, 9-шахта навалоотбойчиги, Олмалиқ округи.

Миллатлар Советига

Игнатова Нина Алексеевна, Сталин номли Тошкент тўқимачилик комбинати тўқув фабрикасининг мастери, Тошкент-Фрунзе шаҳар округи.

Маннонов Назрулла, пахтачилик илмий-текшириш институтининг директори, Янгиер округи.

Муҳитдинов Нуритдин Акрамович, КПСС Марказий Комитетининг секретари ва Президиуми аъзоси, Тошкент-Киров шаҳар округи.

Патоличев Николай Семенович, СССР Ташқи ишлар министрининг биринчи ўринбосари, Тошкент-Ленин шаҳар округи.

Турсунқулов Ҳамроқул, Тошкент область, Октябрь районидаги «Шарқ юлдузи» колхозининг раиси, Тошкент қишлоқ округи.

Н. С. Хрушчев Францияда чиқадиган «Фигаро» газетасининг мухбирини қабул қилди

19 мартда КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари Н. С. Хрушчев Францияда чиқадиган «Фигаро» газетасининг мухбири Серж Груссарни унинг илтимосига кўра қабул қилди ва у билан суҳбатлашди. (ТАСС).

Ўзбекистон КП Марказий Комитети VII пленуми қарорининг давоми

(БОШИ БИРИНЧИ БЕТДА)

ж) қишлоқ хўжалик министрлиги, область ва район партия, совет ва қишлоқ хўжалик органлари билан биргаликда механизаторларнинг мавжуд механизация мактаблари ва техникумларида, шунингдек олий ўқув юртлари қошида ўқишини ташкил қилиш йўли билан механизатор кадрлар малакасини оширишни таъминлаши керак.

3. Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг пленуми сўнгги вақтларда айрим колхозлар бўлинмас фондга ажратиладиган пул маблағларини камайтирганликларини мутлақо нотўғри деб ҳисоблайди.

Пленум Ўзбекистон КП Марказий Комитети Бюроси, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, область ва райондардаги партия, совет ва қишлоқ хўжалик органлари зиммасига бўлинмас фондларга ажратиладиган маблағ миқдорини тўғри белгилашда колхоз правленияларига ёрдам кўрсатиш вазифасини юклайди, токи колхозлар жамоат ишлаб чиқаришини тўхтовсиз кенгайтиришни таъминласинлар, меҳнат кунига ҳақ тўлашни ошириш билан бир қаторда тракторлар ва бошқа техникани сотиб олсинлар, ўзлари учун керакли ишлаб чиқариш ва маданий-маиший бинолар қурсинлар, колхозчилар учун кўркам уйлар солсинлар, суғориладиган ерларни муваффақиятли кенгайтирсинлар, электростанциялар қурсинлар ва ҳоказо.

4. Республика Қишлоқ хўжалик министрлиги, давлат план комиссияси ва Халқ хўжалиги кенгашларига техникани қабул қилиб олган колхозларни моддий-техника билан тўхтовсиз таъминлашни ташкил этиш топширилсин.

5. Ҳар бир центнер пахта етиштиришга сарфланадиган меҳнатни, маблағ ва моддий воситаларни тўхтовсиз камайтириб борган ҳолда пахта етиштиришни кўпайтириш ва 1958 йилда мамлакатга камида 3 миллион тонна, 1965 йилда эса камида 4 миллион тонна пахта топшириш юзасидан қабул қилинган социалистик мажбуриятни сўзсиз бажариш республика партия, совет ва қишлоқ хўжалик органларининг, колхоз, совхоз, МТС ва РТСларнинг асосий вазифаси деб ҳисоблансин. Пахта етиштириш областларда қуйидагича кўпайтирилсин:

	1958 йил	1965 йил
Тошкент	475	600
Фарғона	400	495
Наманган	310	365
Андижон	450	500
Самарқанд	345	385
Бухоро	275	315
Қашқадарё	130	175
Сурхондарё	250	315
Хоразм	230	275
Қорақалпоғистон АССР	200	300

Бундан ташқари, Мирзачўлдаги янги ерларни ўзлаштириш ҳисобига Тошкент ва Самарқанд областларида 1965 йилда 280 минг тонна пахта етиштирилсин.

6. Пленум бу вазифалар аввало ҳосилдорликни янада ошириш, шунингдек экин майдонларини кенгайтириш ҳисобига бажарилиши лозим деб таъкидлайди.

Шунга биноан қишлоқ хўжалик министрлиги, сув хўжалиги министрлиги, область ва район ижроия комитетлари, область ва район партия комитетлари зиммасига қуйидаги мажбуриятлар юклатилсин:

а) ҳамма хўжаликларда мавжуд резерв ва имкониятлардан яхшироқ фойдаланиш ҳисобига, ғўзани ишлашнинг илғор усулларини кенг қўллаш, алмашлаб экишни жорий қилиш ва ўзлаштириш асосида ҳосилдорликни 25-30 процент оширишни таъминлаш;

б) 1958 йилда республикада гектаридан 20 центнердан кам пахта ҳосили оладиган бирорта колхоз ёки совхоз бўлмаслигига эришиш;

Шу мақсадда, қолоқ колхоз, совхоз ва бўлимларга илғор колхозлардан тажрибали ташкилотчилар, шунингдек қишлоқ хўжалик мутахассислари, партия ва совет аппаратидаги ходимлардан юборилсин. Қолоқ колхоз ва совхозларни зарур миқдорда техника билан таъминлаш, бу техникадан тўғри фойдаланишда ёрдам кўрсатиш, деҳқончиликда ҳам, чорвачиликда ҳам кўп меҳнат талаб қиладиган ҳамма ишларни максимал даражада механикалаштириш керак. Бу хўжаликларда сув таъминотини ва ерларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш чоралари кўрилсин.

Илғор ва юқори ҳосил олаётган колхоз ва совхозлардаги кадрлар ҳисобига ҳозироқ қолоқ колхоз, бригада ва совхоз бўлимларини тажрибали ходимлар билан мустаҳкамлаган Қорақалпоғистон область партия комитетининг ташаббуси маъқуллансин.

7. Сталин номли ва «Ленинград» колхозларининг ташаббуси маъқуллансин. Бутуниттифоқ кенгашида пахтакорлар қабул қилган мажбуриятни бу колхозлар муҳокама қилиб, ўз планларини қайта кўриб чиқдилар ва пахта, чорвачилик маҳсулотлари ҳамда қишлоқ хўжалик маҳсулотининг бошқа турларини етиштириш юзасидан қўшимча мажбурият қабул қилдилар. Область ва район партия комитетлари зиммасига Наманган колхозларининг ана шу ажойиб тажрибасини ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш ва шу асосда республикадаги барча колхоз ва совхозларнинг 1958 йил учун олган мажбуриятларини тўла ва ошириб бажаришларига эришиш мажбурияти юклатилсин.

8. Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг пленуми республика комсомоли XVI съездининг комсомол ва ёшларнинг КПСС Марказий Комитети февраль Пленуми тарихий қарорини ҳамда Москвада бўлиб ўтган Бутуниттифоқ кенгашида пахтакорлар қабул қилган мажбуриятларни бажаришда актив иштирок этишини таъминлашга қаратилган қарори маъқуллансин.

Комсомол Марказий Комитети, область ва район партия комитетлари зиммасига ёшларнинг қишлоқ хўжалик техникасини ўрганиш учун юришини кенг авж олдириш вазифаси юклатилсин. Комсомол ташкилотларининг комсомол-ёшлар бригадалари ва звенолари тузиш ташаббусларини ва уларнинг пахтадан юқори ҳосил олиш учун курашини, ёш механизаторлар ўртасида Тюпко, Абсаматов, Кенжаев ва бошқа ўртоқларнинг тажрибасини жорий қилиш учун, экин майдонларини кенгайтириш учун, комсомол ва ёшларнинг маҳаллий ўғитларни пахта далаларига олиб чиқишга иштирок этиши учун ҳамда колхозлардаги қолоқ бригада ва звеноларни, совхозлардаги қолоқ бўлимларни илғорлар даражасига етказиш учун олиб бораётган кураши қўллаб-қувватлансин.

9. Пленум Ўзбекистон КП Марказий Комитети Бюроси, республика Министрлар Совети, Қишлоқ хўжалиги министрлиги, Сув хўжалиги министрлиги, область ва район партия комитетлари, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, область ва район ижроия комитетлари, «Голодностепстрой», «Ферганаводстрой», «Узгидрострой» зиммасига 1958 йилда пахта майдонини камида 50 минг гектар, 1965 йилда эса камида 320 минг гектар кенгайтириш юзасидан қабул қилинган мажбуриятнинг сўзсиз тўла ва ошириб бажарилишини таъминлаш вазифаси юклатилсин. Шу жумладан, областларда пахта майдони қуйидаги миқдорда кенгайтирилсин:

	1958 йил	1965 йил
Тошкент	10	30
Фарғона	6	24
Наманган	4	15
Андижон	5	17
Самарқанд	4	4
Бухоро	4	4
Қашқадарё	3	3
Сурхондарё	3	36
Хоразм	5	9
Қорақалпоғистон АССР	6	28

Бундан ташқари, умумий кенгайтирилган пахта майдонидан 1965 йилда Мирзачўлдаги янги суғорилаётган ерларнинг 150 минг гектарига чигит экилсин.

Ўзбекистон ССР Давлат план комиссияси, Қишлоқ хўжалиги министрлиги, Сув хўжалиги министрлиги, «Главголодностепстрой»га Тошкент ва Самарқанд область партия комитетлари ҳамда область ижроия комитетлари билан бирликда Мирзачўлда ўзлаштириладиган 275 минг гектар суғориладиган ерни, чигит экиладиган 150 минг гектар ерни ва 280 минг тонна миқдорида етиштириладиган пахтани Тошкент ва Самарқанд областлари ўртасида тақсимлаш юзасидан таклифларни ишлаб чиқиб, икки ой ичида Ўзбекистон КП Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советига тақдим қилиш топширилсин.

10. Пленум шу нарсани алоҳида қайд қиладики, суғориладиган ерларни янада кенгайтирмасдан, шунингдек ундан тўла фойдаланмасдан туриб, пахтачиликни юксалтириш юзасидан қўйилган катта вазифаларни ҳал қилиш мумкин эмас ва шунинг учун партия, совет ва қишлоқ хўжалик органларидан, Қишлоқ хўжалик министрлиги ва Сув хўжалиги министрлигидан янги суғориладиган ерларни ўзлаштириш ва экин майдонини кенгайтириш масалаларига ўз ишларининг энг муҳим қисми деб қарашни талаб қилади ҳамда Марказий Комитет Бюросига, область ва район партия комитетларига бу тадбирларнинг бажарилиши устидан қаттиқ контроль ўрнатишни топширади.

11. Пленум Сув хўжалиги министрлиги, «Главголодностепстрой», Қишлоқ хўжалиги министрлиги, область ва район партия, совет ташкилотлари зиммасига сув хўжалиги қурилиши ва эксплуатация тадбирлари ҳисобига 1958 йил ҳосили учун ва 1959 йилнинг кўкламига янги ва партов ерларни тайёрлаш планини ошириб бажариш вазифасини юклайди. Бундан кейинги йилларда янги ерларни ўзлаштириш суръати тезлаштирилсин, токи 1965 йилда суғориладиган ерлар 700 минг гектар кўпайсин ҳамда пахта майдонини кенгайтириш плани сўзсиз бажарилиб, 1965 йилда пахтадан олинадиган ялпи ҳосил 4 миллион тоннага етсин.

Шу мақсад учун қуйидаги ишларни бажариш зарур:

Тошкент областида Чирчиқ дарёсининг сўл қирғоғи бўйлаб суғориладиган ер 55 минг гектар кенгайтирилсин, бунинг учун яқин уч йил ичида Туябўғиз сув омбори қурилиши тугаллансин. Тошкент канали бўйлаб ва Қорасувнинг чап қирғоғи бўйлаб суғориш ишлари ривожлантирилсин;

Мирзачўлда 275 минг гектар майдондаги қўриқ ер суғорилиб, қишлоқ хўжалик оборотига киритиш ишлари ўтказилсин;

Фарғона водийсида 135 минг гектар, шу жумладан, Фарғона областида 70 минг гектар, Андижон областида 35 минг гектар ва Наманган областида 30 минг гектар майдонни суғориш ва ўзлаштириш юзасидан қурилиш ишлари тезлаштирилсин;

Зарафшон водийсида Оқ-Қорадарё ва Тошробод сув оладиган узелларини, Дамхўжа узелидан магистрал канал қуриш ҳамда Биринчи Май номли тўғонни реконструкция қилиш ишларини бажариш, Каттақўрғон сув омборига сув туширадиган каналии кенгайтириш ва реконструкция қилиш ишларини тезлаштириш, Жиззах сув омбори ва Бухоро областида Аму—Қоракўл каналини қуриш;

Чимқўрғон сув омбори қурилишидаги ишлар тугаллансин ҳамда Қашқадарё областидаги шартли суғориладиган ерлардан 40 минг гектарини мунтазам суғориб туриш таъмин этилсин;

Сурхондарё областида 85 минг гектар янги ерни суғормоқ учун 1958 йилда Учқизил сув омбори қурилиши тугаллансин ва 3-4 йил ичида Жанубий Сурхон сув омбори қурилсин;

Хоразм областида мавжуд суғориш системалари ҳисобига қўшимча равишда 30 минг гектар ер суғорилсин;

Қорақалпоғистон АССР да Қизкетган, Ленин номли ва Пахтаарна суғориш системаларида асосий сув тақсимлагич узеллар қурилсин ҳамда қўшимча равишда 75 минг гектар ер суғорилсин. Амударёда Тахиатош плотинасини қуришга киришилсин.

Капитал харажатларни камайтириш ва ерларни қишлоқ хўжалигида фойдаланишга топшириш муддатларини қисқартириш мақсадида суғориладиган ер майдонларини, биринчи галда суғориш тармоғи бўла туриб фойдаланилмаётган ерларни қишлоқ хўжалик оборотига киритиш ҳисобига кенгайтириш зарур деб ҳисоблансин.

Пленум ҳисоблайдики, Қашқадарё ва Зарафшон дарёлари ҳавзасида жойлашган йирик ер массивларини суғормоқ учун Амударё сувидан фойдаланиш соҳасидаги лойиҳалаш-қидириш ишларини яқин йилларда тамомлашни сув хўжалиги ва қишлоқ хўжалиги органлари олдига энг муҳим вазифа қилиб қўймоқ лозим. Токи еттинчи беш йилликдаёқ Аму-Бухоро каналини қуришга киришилсин.

12. Сув ресурсларини кўпайтириш мақсадида Сув хўжалиги министрлигига, Қишлоқ хўжалик министрлигига, область ва район партия ва совет ташкилотларига зовурларнинг сувидан ҳамда ерости сувларидан суғориш учун ҳар тарафлама фойдаланиш мажбурияти юклатилсин.

Сурхондарё ва Фарғона областларининг камсув районларини сув билан таъминлашни яхшилаш учун майда сув омборлари қуриш соҳасидаги ташаббуси маъқуллансин.

Республика Госпланига ва Сув хўжалиги министрлигига область ҳамда район партия ва совет ташкилотлари билан биргаликда камсув районларда майда сув омборлари қурилишни кучайтириш ҳақидаги таклифларни Ўзбекистон ССР Министрлар Совети олдига қўйиш вазифаси топширилсин.

Пленум Ўзбекистон КП Марказий Комитети Бюросига ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советига, область партия комитетларига, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советига ва область ижроия комитетларига сув хўжалиги қурилишини колхозларнинг бўлинмас фонди ҳисобига белгиланган миқдорда тўхтовсиз маблағ билан таъминлаб туриш чораларини кўриш, унда суғориладиган ерларни кўпайтиришга имкон берадиган Туябўғиз сув омбори ва Тошкент канали, Марказий Фарғонани суғориш, Чимқўрғон сув омбори, Жанубий Сурхон ва Учқизил сув омборлари каби объектларни маблағ билан таъминлашга алоҳида эътибор бериш вазифасини топширади.

13. Сув хўжалиги министрлигига, область партия комитетлари ва область ижроия комитетларига республикада ерларнинг ботқоқланиши ва шўрланишини 1965 йилга бориб тугатиш мақсадида суғориладиган ерларнинг мелиоратив аҳволини яхшилаш ишларини кучайтириб юбориш мажбурияти юклатилсин.

14. Пленум суғориш системаларининг техника ҳолати паст даражада эканлигини республика сув хўжалигининг энг катта камчилиги деб ҳисоблаб, Сув хўжалиги министрлигига, область ҳамда район партия ва совет ташкилотларига мавжуд суғориш системаларини реконструкция қилиш ва уларни инженерлик иншоотлари билан жиҳозлаш ишларини узлуксиз олиб бориш мажбуриятини юклайди.

Хўжалик ичидаги шохобчаларни яхшилаш ва иншоотлар билан жиҳозлаш ҳамда суғориладиган ерларни янги суғориш системасига кўчириш ва текислаш ишларини тугаллашга алоҳида эътибор берилмоғи керак. Бу нарса квадрат-уялаб чигит экишга кўчиш ҳамда пахтачиликни комплекс механизациялашни тугаллаш муносабати билан жуда катта аҳамиятга эгадир.

Марказий Комитет бюросининг бульдозерлар учун тиш ишлаб чиқаришни ташкил этиш ҳақидаги қарори қониқарсиз бажарилаётганлигини қайд қилиш билан бирга Марказий Комитет Бюросига ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советига республика заводларида ҳайдов тракторларига тиркаб ишлатиладиган бульдозерлар ишлаб чиқаришни таъминлаш чораларини кўриш вазифаси топширилсин.

15. Пленум сув хўжалиги қурилишида, шунингдек суғориш системаларидан фойдаланишда илғор тажриба ва фан ютуқларини кенг жорий этиш зарур деб ҳисоблайди.

Ихчам най-қувурлари ва сунъий ёмғир ёғдириш йўли билан суғориш ишларини механизациялаштиришга кўчмоқ зарур. Сувни анча тежаш, ўсимликнинг етилишини тезлатиш, ҳосилни ошириш имконини берувчи тадбир сифатида ғўзани эгат ораллатиб суғоришни кенг қўллаш керак.

16. Пленум меҳнат унумдорлигини бутун чоралар билан ошириш — коммунистик жамиятнинг моддий-техника базасини муваффақиятли ривожлантиришнинг асосий омили ва пахта етиштиришни кўпайтиришнинг энг муҳим резерви бўлиб келди ва шундай бўлиб қолади, деб ҳисоблайди. Фақат комплекс механизациягина меҳнат унумдорлигини ана шундай ўстиришнинг негизи бўла олади. Республика партия, совет ва қишлоқ хўжалик органларининг вазифаси яқин йиллар ичида пахтачиликни комплекс механизациялаштиришни тугаллашдан иборатдир.

Ўзбекистон КП Марказий Комитети Бюросига, Ўзбекистон ССР Министрлар Советига, область партия комитетларига, область ижроия комитетларига, район партия комитетлари ва район ижроия комитетларига колхозлар, МТСлар ва совхозларнинг таклифларига мувофиқ қуйидаги мажбуриятлар юклатилсин:

а) 1958 йилда 1 миллион 91 минг гектар майдонда ғўзани квадрат-уялаб жойлаштириш таъминлансин, бунда режа сими тортиб чигит экиш юзасидан колхоз ва совхозлар қабул қилган планларнинг албатта бажарилиши назарда тутилсин;

б) 1958 йилда камида 300 минг гектар майдонда, шу жумладан областлар бўйича қуйидаги миқдорда ғўзалар кетмонсиз парвариш қилинсин:

	Минг гектар ҳисобида
Тошкент	50
Фарғона	50
Наманган	27
Андижон	30
Самарқанд	51
Бухоро	25
Қашқадарё	10
Сурхондарё	10
Хоразм	27
Қорақалпоғистон АССР	25

в) пленум пахта теримини механизациялашнинг аҳамиятига етарли баҳо берилмаётганлигини қоралайди ҳамда барча партия ташкилотларидан, қишлоқ хўжалик органлари, МТС, колхоз ва совхозларнинг раҳбарларидан 1958 йилда мавжуд пахта териш машиналаридан юқори унумли фойдаланишни таъмин этишни талаб қилади.

Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги ва область ташкилотларининг 1958 йилда камида 177 минг гектар ердаги пахтани машинада териб олиш ва кам деганда 250 минг тонна, шу жумладан областлар бўйича қуйидаги миқдорда пахта териш тўғрисидаги таклифлари тасдиқлансин:

	Минг гектар ҳисобида жами	Шу жумладан совхозлар бўйича	Машинада териладиган пахта ҳажми минг тонна ҳисобида
Тошкент	40	25	66
Фарғона	17	9	25
Наманган	11	4	18
Андижон	19	7	30
Самарқанд	15	7	20
Бухоро	16	10	20
Қашқадарё	12	6	15
Сурхондарё	17	4	12
Хоразм	15	—	24
Қорақалпоғистон АССР	15	12	20

Ана шу майдонларнинг ҳаммасида очилган пахта ва кўрак машинада териб олинсин, ғўзапоя юлиш, тўплаш ва уни четга чиқариш машинада бажарилсин.

Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлигига, область ва район партия комитетларига, МТС, колхоз ва совхоз раҳбарларига пахтани машинада теришга ҳозирданоқ тайёргарликни бошлаб юбориш; ҳар бир колхоз ва совхозда пахтаси машинада териладиган участкаларни ажратиб, ғўза парваришида машина терими талабларига тўла мос бўладиган агротехника тадбирлари комплексини амалга ошириш, пахта териш машиналари ҳамда механик-ҳайдовчи кадрларни ўз вақтида ва юқори сифатли тайёрлаш, терим олдидан ғўза барги тўкишни вақтида ва яхши сифатли ўтказиш ҳамда машинада пахта теришни муваффақиятли ўтказишга тайёргарлик кўриш соҳасидаги бошқа барча тадбирларни амалга ошириш мажбурияти юклатилсин.

Республика Халқ хўжалиги кенгашларига 1958 йилда машинада терилган пахтани колхоз ва совхозларда қуритиб ва тозалаб ўтирмай, тўғридан-тўғри пахта териш машиналарининг бункеридан тайёрлов пунктларига қоп-қанорсиз келтирилиши учун зарур тадбирларни амалга ошириш мажбурияти юклатилсин;

г) қишлоқ хўжалик илғорларининг меҳнатни ташкил этишнинг янги формасига кўчиш — трактор-далачилик бригадалари тузишдан иборат қимматли ташаббуси кенг ёйилсин ва 1958 йилдаёқ ҳар бир колхозда ва совхоз бўлимида мавжуд техникадан фойдаланиб, 1958 йилда пахта ҳосилини етиштиришдан тортиб териб олишгача барча процессларни комплекс механизациялаштирадиган битта-иккита трактор-далачилик бригадаси тузилсин.

Трактор-далачилик бригадаларининг бошлиқлари Абсаматов, Кенжаев ўртоқларнинг, Ўрта Осиё машина-синаш станциясининг механиги ўртоқ Тюпконинг, Тошлоқ ва Тўрақўрғон районларидаги колхозларнинг далачилик бригада бошлиқлари Ортиқов, Ҳамидов, Мўминов ва бошқа ўртоқларнинг қимматли ташаббусига катта аҳамият бериб, пленум Қишлоқ хўжалик министрлигига, область ҳамда район партия, совет, касаба союз ва комсомол органларига ана шу тажрибани кенг жорий этиш вазифасини топширади. Токи 1958 йилда ҳар бир колхозда ва совхоз бўлимида бир механизатор барча ишларни тўлиқ механизациялаштириш асосида 4-5-8 гектар ва ундан ҳам ортиқ ердаги пахта ҳосилини етиштирадиган ва териб берадиган бригадалар тузилсин;

д) республикадаги барча колхоз ва совхозларда яқин йиллар ичида пахтачиликни комплекс-механизациялаштиришга кўчиш учун етарли тажриба тўплаш мақсадида бу йил ҳар бир областда тайёргарлиги анча яхши бўлган битта-иккита колхозда ва битта-иккита совхозда пахта ҳосилини етиштириш ва териб олишгача барча процессларни тўла механизациялаштириш амалга оширилсин. Илмий-текшириш институтлари ва қишлоқ хўжалик ўқув юртлари ана шундай тажрибани ташкил этиш ва ўрганишга жалб қилинсин.

17. Пленум ҳисоблайдики, комплекс механизациялаштиришни янада ривожлантириш, ҳозиргача ўзлаштирилган процессларни механизациялаш даражаси ва босқичини ошириш ҳамда ҳозирги вақтда қўлда қилинаётган ишларни механизациялаштириш ва шу орқали пахтачиликда меҳнат унумдорлигини икки баравар ошириб, бу меҳнатни анча енгиллаштириш — 1965 йилда 4 миллион тонна пахта етиштиришни таъминлашнинг энг муҳим шартидир.

1965 йилга бориб қуйидагилар амалга оширилиши зарур:

а) барча майдонда ишланиш донасини кенгайтирган ҳолда ғўзаларни икки томонлама культивация қилиш ҳамда кам деганда 70 процент майдонга чигитни ҳар бир уяга белгиланган миқдорда уруғ тушириб квадрат-уялаб экиш;

б) 2-3 йил мобайнида кетмон чопиғи ўрнига тўла равишда механизмлар билан ишлашга кўчиш ҳамда ғўза орасидаги бегона ўтларга қарши курашда гербицидлардан кенг фойдаланиш;

в) кам деганда пахта майдонининг 40-50 процентида най-қувурлардан фойдаланиш, шунингдек сунъий ёмғир ёғдириш йўли билан вегетация даврида суғоришни механизациялаштириш;

г) бутун пахта майдонининг ярмида чеканкани механизациялаштириш ҳамда очилган пахта, кўрак териш ва ғўзапоя юлишни комплекс механизациялаштириш;

д) хўжалик ичидаги суғориш ва мелиорация шохобчаларини тозалаш, далаларни текислаш, транспорт-юк ортиш ишларини ва ёрдамчи ишларни механизациялаштириш.

Комплекс механизациялаштиришни ана шу тарзда ривожлантириш вазифасини муваффақиятли амалга оширмоқ учун мавжуд техникадан фойдаланишни анча яхшилаш билан бирга янги мукаммалроқ машиналар, биринчи галда яхши чопиқ трактори ва у билан бирга ишлатиладиган машиналар системаси (бу машиналар ишланадиган зонани кенгайтириб, ўсимликларга яқинлаштириш имконини берадиган бўлиши керак), ҳар бир уяга белгиланган миқдорда чигит экиб кетадиган квадрат-уялаб экиш сеялкаси, уруғлик чигитни туксизлантирадиган, саралайдиган, зарарсизлантирадиган асбоб, мукаммалроқ пахта териш ва кўсак узиш машиналари, ерга тўкилган пахтани териб оладиган машина ва бошқа техника яратиш керак.

Ўзбекистон КП Марказий Комитети Пленуми ана шуларни назарда тутиб, Ўзбекистон қишлоқ хўжалик фанлари академиясига ва Тошкент Халқ хўжалиги кенгашига пахтачилик учун зарур бўлган мукаммал чопиқ тракторлари, қишлоқ хўжалик ва пахта териш машиналари яратмоқ учун механизациялаштиришга ҳамда тажриба конструкторлик ишлари юзасидан олиб борилаётган илмий-текшириш ишларини бир мунча кучайтириш ва ривожлантириш мажбуриятини юклайди.

18. Пленум колхоз ва МТС лар базасида янги совхозлар ташкил этилганлиги, шунингдек Мирзачўлда янги совхозлар тузилганлиги муносабати билан совхозларнинг қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришидаги роли анча ошиб кетди, деб ҳисоблайди. Совхозлар 1958 йилда давлатга камида 500 минг тонна пахта, 32 минг тонна гўшт, 60 минг тонна сут, 580 минг дона қоракўл тери, 1900 тонна пилла топширмоқлари керак.

Шунга қарамай, кўпгина партия ташкилотлари ана шу йирик ва мураккаб хўжаликларда вужудга келаётган ҳаётий муҳим масалаларга зарур эътибор бермаётирлар ва бу масалаларни ҳал этишда ўз вақтида ёрдам кўрсатмаётирлар.

Қишлоқ хўжалик, Алоқа, Соғлиқни сақлаш, Социал таъминот министрликлари, Ўзбекбирлашув ва бошқа ташкилотлар Ўзбекистон КП Марказий Комитети Бюроси ҳамда республика Министрлар Советининг янги тузилган совхозларга ёрдам кўрсатиш тўғрисидаги қарорини қониқарсиз бажармоқдалар.

Пленум Ўзбекистон КП Марказий Комитети Бюросига, Ўзбекистон ССР Министрлар Советига, Қишлоқ хўжалик министрлигига, область партия комитетлари ва область ижроия комитетларига иқтисодий жиҳатдан заиф колхозлар базасида тузилган янги совхозларни ташкилий-хўжалик томондан мустаҳкамлашга алоҳида эътибор бериш, малакали ва қобилиятли кадрларни танлаб олиб ана шу совхозларни ва уларнинг бўлимларини мустаҳкамлаш, совхозларнинг моддий-техника таъминотини ва ишчиларга маданий-маиший хизмат кўрсатишни яхшилаш; ҳосилдорликни ва чорвачилик маҳсулдорлигини кўпайтиришдан ишчиларнинг моддий манфаатдорлигини анча оширадиган тадбирлар ишлаб чиқиш мажбуриятини юклайди, токи бу йил беистисно барча совхозлар ўз зиммасига юклатилган вазифаларни муваффақиятли амалга оширсин.

Ишлаб чиқариш программасини бажариш ҳамда қишлоқ хўжалик маҳсулотлари таннархини камайтириш учун совхоз бўлимлари ва фермаларининг роли ва масъулиятини ошириш мақсадида ҳамма жойда хўжалик ҳисобида ишлашга кўчилсин.

19. Ўзбекистон КП Марказий Комитети Бюросига, республика Министрлар Советига, Қишлоқ хўжалик министрлигига, Қишлоқ хўжалик фанлари академиясига пахтачилик селекцияси ва уруғчилиги соҳасидаги ишларнинг аҳволини жиддий равишда тузатиш, пахтанинг янги, серҳосил, машина теримига мослаштирилган сортларини яратиш юзасидан селекционерларнинг ишларини кучайтириб юбориш мажбурияти юклатилсин. Уруғчилик масалаларига алоҳида эътибор берилсин, юқори сифатли уруғлик чигит етиштириш ва тайёрлаш, уни пахта тозалаш заводларида тозалаш, туксизлантириш, саралаш ишлари ташкил этилсин, уруғчилик хўжаликларининг тармоғи анча кенгайтирилсин ва юқори сифатли уруғ етиштиришдан колхоз ва совхозларнинг иқтисодий манфаатдорлигини ошириш тадбирлари ишлаб чиқилсин. 1959 йилдан бошлаб нуқул элита ва дастлабки уч репродукциядан бўлган уруғлик чигитни экишга кўчилсин.

20. Минерал ва маҳаллий ўғитлар ҳосилдорликни оширишда жуда катта аҳамиятга эга эканлигини ҳисобга олиб, Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлигига, область ҳамда район партия ва совет ташкилотларига барча турдаги ўғитлардан самарали фойдаланиш чораларини кўриш, ҳар гектар ерга кам деганда 10 тонна гўнг тайёрлаб, солинишини таъминлаш, маҳаллий ва фосфорли ўғитларни экиш олдидан ва экиш вақтида солиш каби прогрессив усулларни кенг жорий этиш, азотли ўғитлар билан озиқлантиришни барвақт ўтказиш ва шу каби тадбирларни амалга ошириш мажбурияти юклатилсин.

21. Ўзбекистон КП Марказий Комитети Бюросига, Ўзбекистон ССР Министрлар Советига, Қишлоқ хўжалик министрлигига, область ва район партия комитетларига, область ва район ижроия комитетларига пахтачиликни янада ривожлантириш ҳамда пахта етиштиришни кўпайтириш ҳақида олинган мажбуриятларни бажариш юзасидан барча тадбирларни амалга ошириш билан бир қаторда қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқларини ривожлантириш билан, айниқса чорвачилик, пиллачилик, боғдорчилик, узумчилик ва сабзавотчиликни ривожлантириш билан кун сайин чуқур шуғулланиш мажбурияти юклатилсин.

Колхоз ва совхозлардаги чорвачилик фермалари ишини тубдан яхшилаш чоралари кўрилсин, бу фермаларни малакали кадрлар билан мустаҳкамлашга ва илғор чорвадорларнинг иш тажрибаларини жорий этишга алоҳида эътибор берилсин.

1958 йилда:
290 минг тоннагача сут,
145 минг тоннагача гўшт,
16,6 минг тоннагача жун етиштириш;

ҳар бир сигир учун камида 8-10 тонна силос бостиришни таъминлаш, 4 миллион тонна чўп-хашак, шу жумладан 1,7 миллион тонна қуриқ беда тайёрлаш, кам деганда 1 миллион гектар яйловга сув чиқариш ва ўзлаштириш юзасидан республика колхоз ва совхозлари қабул қилган мажбурият маъқуллансин.

22. Юқорида кўрсатилган миқдорда чорвачилик маҳсулотлари етиштириш юзасидан олинган мажбуриятларнинг бажарилишини таъминлаш, шунингдек чорва молларини ем-хашак билан таъминлаш мақсадида пленум партия, совет ва қишлоқ хўжалик ташкилотларидан: қўзилатиш кампаниясини муваффақиятли ўтказишни, барча колхоз ва совхозларда гўшт учун давлатга топшириладиган молларни бўрдоқи қилишни ва ўтлатиб боқиб семиртиришни, чорвачиликдаги кўп меҳнат талаб қиладиган процессларни кенг механизациялаштиришни ҳамда чорвачилик бинолари қуриш планининг бажарилишини таъминлашни талаб қилади.

Бу йил маккажўхори, оқжўхори ва беда экиш планининг сўзсиз бажарилиши таъминлансин ҳамда ана шу экинлардан яхши ҳосил олишга эришилсин.

Колхоз ва совхозларда хашаки экинларни аралаштириб экиш, шунингдек эртанги экинлардан бўшаган ерларга поясини силос қилиш учун такроран маккажўхори ва оқжўхори экиш кенг жорий этилсин.

23. Пленум чигит экишга тайёргарликдаги мавжуд қолоқликни чидаб бўлмайдиган бир ҳол, деб ҳисоблайди. Республикадаги партия, совет ва қишлоқ хўжалик органларининг энг муҳим ва биринчи галдаги вазифаси, олинган мажбуриятларнинг бажарилиши кўкламги дала ишларининг муваффақиятли ўтказилишига боғлиқ эканлигини назарда тутиб, КПСС Марказий Комитети февраль Пленуми ҳамда пахтакорларнинг Бутуниттифоқ кенгаши қарорларига кўкламги экишга тайёргарлик кўришдаги барча ишларни муваффақиятли тугаллаб, амалий иш билан жавоб беришдан иборатдир. Қишлоқ хўжалик министрлигига, Сув хўжалиги министрлигига, область ҳамда район партия ва совет ташкилотларига кўкламги экишга тайёргарлик ишларини кескин кучайтириш учун барча зарур чораларни кўриш, яқин вақт ичида баҳори дон экинлари, беда, зиғир экишни тугаллаш учун дала ишларини авж олдириб юбориш ҳамда чигит экишни уюшқоқлик билан ўтказиш мажбуриятини юклайди. Квадрат-уялаб экадиган барча экиш агрегатлари яқин кунлар ичида яхши ўқитилган кадрлар билан тўлдирилмоғи керак.

24. Бу йил куз-қиш ва баҳор даврларида жуда оз қор-ёмғир ёққанлигини ҳамда ерда тўпланган нам уруғни эрта ундириб олиш учун мутлақо етарли эмаслигини назарда тутиб, Қишлоқ хўжалик министрлигига, Сув хўжалиги министрлигига, область партия комитетлари ва область ижроия комитетларига, район партия комитетлари ва район ижроия комитетларига ҳамма жойда яхоблаш ўтказишни ташкил этиб, бунинг учун суғориш манбаларида бўлган ҳамма сувлардан фойдаланиш, шу орқали уруғни бир текис ундириб олиш, ўсимликларнинг яхши ривожланиши учун ерда етарли миқдорда намни сақлаб қолиш ва тўплаш мажбурияти юклатилсин.

25. Қишлоқ хўжалигида хотин-қизларнинг меҳнатини анча енгиллаштириш мақсадида пленум область, шаҳар, район партия комитетларига, область, шаҳар, район ижроия комитетларига экин кампанияси бошланғунча барча колхоз, совхозларда доимий ишлайдиган болалар боғчалари ва болалар яслилари ташкил этиш, ана шу боғча ва яслиларни юқори малакали мураббиялар билан таъминлаш мажбуриятини юклайди.

Хотин-қизларнинг рўзғордаги меҳнатини енгиллаштириш масалалари энг яқин вақт ичида қараб чиқилмоғи, бунинг учун маиший муассасаларнинг механизациялаштирилган кирхоналар, пойафзал ва кийим-кечакни ремонт қиладиган устахоналар, химиявий тозалаш комбинатларининг тармоғи кенгайтирилмоғи, озиқ-овқат ва саноат молларининг ярим фабрикатларини ишлаб чиқариш йўлга қўйилмоғи, умумий овқатланиш яхшиланмоғи керак.

Колхозларга техника сотилаётганлиги муносабати билан кўп хотин-қизлар замонавий қишлоқ хўжалик машиналарини ўрганиш ва механизаторлик касбига эга бўлиш ҳақида истак билдираётганликларини эътиборга олиб, партия, совет, қишлоқ хўжалик органларига, колхоз ва совхозларнинг раҳбарларига хотин-қизлар орасидан механизатор кадрлар тайёрлаш учун курс тадбирларнинг кенг шохобчасини ташкил этиш мажбурияти юклатилсин.

26. Область ва район партия комитетларига, область ва район ижроия комитетларига пахтачиликни ва қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқларини янада юксалтириш юзасидан олинган социалистик мажбуриятларни муваффақиятли бажариш учун район ва областлар ўртасида социалистик мусобақани кенг ташкил этиш, олинган социалистик мажбуриятларнинг бажарилишини системали равишда ўзаро текширишни ўтказиб туриш мажбурияти юклатилсин.

Пленум таъкидлаб ўтадики, машина-трактор станциялари қайта ташкил этилиши ва талайгина миқдордаги ходимлар МТС лардан колхозларга ўтиши муносабати билан колхозлардаги бошланғич партия ташкилотлари мустаҳкамланди ва уларнинг фаолиятини анча яхшилаш учун барча зарур шароитлар вужудга келмоқда. Бу ҳол область ва район партия комитетларига колхоз ва совхозларнинг бошланғич партия ташкилотларига ўз раҳбарликларини яхшилаш, уларнинг ишига доимо ёрдам кўрсатиб бориш, қишлоқ хўжалигини янада юксалтириш соҳасида КПСС Марказий Комитети февраль Пленуми қўйган вазифаларни ҳал этишда уларнинг жанговарлик фаоллигини ошириш мажбуриятини юклайди.

* * *

Пленум ишонч билдирадики, колхозчилар, МТС ва совхозларнинг ишчилари, республикамиздаги барча қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари партия ташкилотлари раҳбарлигида КПСС Марказий Комитети февраль Пленуми қўйган тарихий вазифаларни шараф билан амалга оширадилар; пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинлари экишни уюшқоқлик билан юксак савияда ўтказадилар, бу эса пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш юзасидан Бутуниттифоқ кенгашида олинган юксак мажбуриятларнинг бажарилишига гаров бўлади.

Хўжаликни бошқаришнинг янги формаларидан ишнинг кўзини билиб фойдаланайлик

Тошкент Совнархози корхоналари ходимларининг кенгаши

Яқинда Ўзбекистон ССР Олий Советининг мажлислар залида Тошкент иқтисодий-маъмурий районн Совнархози саноат корхоналари ходимларининг кенгаши бўлиб ўтди. Бу ерга хўжалик раҳбарлари, партия, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг раҳбар ходимлари, саноат корхоналарининг ишлаб чиқариш новаторлари, инженер-техник ходимлар тўпланган эдилар. Кенгаш ишида мусобақадош иқтисодий-маъмурий районларнинг—Киев Совнархози Кенгашининг аъзоси, ёқилғи-кўмир комбинатининг бошлиғи ўртоқ Черниговбошчилигидаги Киев иқтисодий райони меҳнаткашларининг делегацияси ҳамда Фарғона Совнархози раисининг биринчи ўринбосари ўртоқ Лексашев бошчилигидаги Фарғона иқтисодий райони меҳнаткашларининг делегацияси ҳам қатнашди.

Йиғилганларнинг давомли гулдурос қарсаклари остида КПСС Марказий Комитети Президиуми кенгашнинг фахрий президиумига сайланади. Шундан сўнг Тошкент иқтисодий-маъмурий районидаги саноат корхоналарининг 1957 йилдаги иш якунлари ва 1958 йил давлат планини муддатидан илгари бажариш юзасидан турган вазифалар ҳақида доклад қилиш учун сўз Тошкент Совнархози раиси ўртоқ Э. Эгамбердиевга берилади.

ДАСТЛАБКИ НАТИЖАЛАР

— Коммунистик партия раҳбарлик қилаётган совет халқи,—дейди докладчи,—КПСС XX съездининг тарихий қарорларини амалга ошира бориб, 1957 йилда хўжалик ва маданий қурилишнинг барча соҳаларида жуда катта муваффақиятларни қўлга киритди. 1957 йилда КПСС Марказий Комитетининг ташаббуси билан саноат ва қурилишни бошқариш қайта ташкил этилди. Бу тадбир социалистик саноатимиздаги жуда катта ички резервларни ишга солиш ва мамлакат халқ хўжалигининг барча соҳаларини тағин ҳам тез суръат билан юксалтириш имконини берди. Республикамиздаги барча Халқ хўжалик кенгашлари томонидан давлат планларининг тўла ва ошириб бажарилганлиги янги усулнинг ғоят афзаллигини ҳамда совет кишиларининг ижодий ташаббускорлиги ошганлигини кўрсатувчи ёркин далилдир.

Тошкент Совнархози корхоналарининг коллективлари Киев ва Фарғона маъмурий-иқтисодий районларининг меҳнаткашлари билан мусобақалашиб, ўз зиммаларига олган мажбуриятини муддатидан илгари бажардилар. Совнархоз корхоналарида йиллик план 18 декабрдаёқ адо этилди ва йил охиригача пландан ташқари бир неча юз миллион сўмлик маҳсулот берилди. Бошқаришнинг янги формалари қулай ва афзал эканлигини шундан ҳам кўриш мумкинки, иқтисодий районимизда 1957 йилда 1956 йилдагига қараганда 10,5 процент кўп саноат маҳсулоти ишлаб чиқарилди. Давлат планларини бажармаётган корхоналарнинг сони уч баравардан ҳам кўпроқ камайди. Агарда 1957 йилнинг биринчи ярмида иқтисодий районимиздаги 30 корхона берилган топшириқларни бажармаган бўлса, йилнинг охирига келиб уларнинг сони 9 тага тушди. Саноатимизнинг энг муҳим соҳалари, даставвал оғир саноат ва унинг юраги ҳисобланган машинасозлик айниқса тез темп билан ривожланди.

Саноат ва қурилишни бошқаришнинг қайта ташкил этилганлиги бир қанча муҳим тадбирларни амалга ошириш имконини берди. Жумладан, бир-бирига яқин ва қарийб бир хилдаги маҳсулот тайёрлайдиган корхоналар, масалан, Бекобод цемент заводи асбо-труба заводи билан, Тошкент қоғоз фабрикаси стелька-картон фабрикаси билан, Тошкент кўн заводи пласт-кож заводи билан, Олмалиқ мисмолибден комбинати Олтинтопган қўрғошин-рух комбинати билан бирлаштирилди. Бу тадбир корхоналар структурасини соддалаштириш ҳамда маъмурий бошқарув аппаратини қисқартириш имконини берди. Бошқарув аппаратидаги ходимлар сони 140 кишига камайди. Натижада биргина иш ҳақи фондидан йилига давлатнинг 1,5 миллион сўмликдан ортиқ маблағи тежаб қолинадиган бўлди.

Кўп вақтдан бери метизлар ишлаб чиқаришни марказлаштириш масаласи ҳал қилинмай келар эди. Бунга тор идорачилик тўсиқлари халақит берарди. Эндиликда эса Совнархоз ўз имкониятларини кўриб чиқиб, бир заводда марказлаштирилган ҳолда метиз ишлаб чиқаришни ташкил этмоқда. Бу корхона республикамиз саноатини маҳсулотнинг ана шу турига бўлган эҳтиёжини тўла равишда қондиради. Мавжуд корхоналарни ихтисослаштириш юзасидан ҳам бир қанча тадбирлар амалга оширилмоқда. Жумладан, илгарилари пахта тозалаш заводлари учун асбоб-ускуналар турли хил министрликлар қарамоғида бўлган 4 та заводда ишлаб чиқарилар эди. Эндиликда эса бу маҳсулотлар бир корхонада тайёрланмоқда. Шу билан бирга, цех ва участкалар ишлаб чиқаришини ҳам ихтисослаштириш техника-иқтисодий кўрсаткичларини тубдан яхшилашга имкон бермоқда. Илгарилари 13 заводнинг қуюв цехи чўян қуйилмалари, 4 заводнинг қуюв цехи эса пўлат қуйилмалари ва рангли металл қуйилмалари тайёрлаш билан 13 заводнинг қуюв цехлари шуғулланар эди. Эндиликда 2 заводда пўлат қуйилмалари, 4 заводда чўян қуйилмалари ва 1 заводда рангли металлар қуйилмалари тайёрланмоқда. Қуюв цехларини ихтисослаштириш ҳар бир тонна чўян таннархини 500 сўм, пўлат қуйилмалари таннархини 550 сўм камайтириш имконини беради. Шунингдек, маҳсулотларнинг бошқа турларини ҳам ишлаб чиқаришни ихтисослаштириш юзасидан бир қанча тадбирлар амалга оширилмоқда.

Совнархоз корхоналарида янги техника ва прогрессив технологияни жорий қилиш, илғорлар тажрибасини оммалаштириш юзасидан ҳам кўпгина ишлар қилинди. Шу билан бирга кенгаш қатнашчилари умуман Совнархоз, хусусан айрим корхоналар ишида жиддий камчиликлар борлигини ҳам кўрсатиб ўтдилар. Жумладан, «Узбекуголь» комбинати 9-шахтасида (бошлиғи ўртоқ Маев) ҳалигача лентали конвейерларни масофадан туриб бошқаришга ўтилмаган, Ўзбекистон металлургия заводида эса (директори ўртоқ Муҳамедов) «300» станини механизациялаш юзасидан бошланган ишлар тамомланмаган. Цемент ва асботруба саноати бўйича белгиланган 12 та ташкилий-техник тадбирдан ўтган йил бор-йўғи фақат битта тадбир амалга оширилган. Ғишт саноати бўйича белгиланган 22 тадбирдан эса 12 таси жорий қилинган, холос. Бу шунинг оқибатида юз бермоқдаки, Совнархоз Бошқармаларининг бошлиқлари ҳамда бош инженерлари янги техника ва прогрессив технологиянинг жорий қилиниши устидан системали назорат олиб бормаётирлар, корхоналарнинг раҳбарларига нисбатан лозим даражада талабчанлик қилмаётирлар.

Совнархозга қарашли 27 корхонада меҳнат унумдорлигини ошириш бўйича берилган топшириқ бажарилмай қолди. Ўтган йили иш ҳақи фондидан 1 миллион 238 минг сўм ортиқча сарфланган. Биргина Бекобод цемент комбинатида иш ҳақи фондидан 530 минг сўм ортиқча сарфланган. Ишлаб чиқариш қониқарсиз ташкил этилганлиги, асбоб-ускуналар кўплаб бекор туриб қолаётганлиги учун ҳам ана шундай аҳвол юз бермоқда. Бир қанча корхоналарда ишлаб чиқарилаётган маҳсулот таннархи белгиланганидан ошиб кетмоқда. Масалан, «Ташкенткабель» заводи маҳсулотни шартномада кўрсатилган муддатда етказиб бермаганлиги учун 2,7 миллион сўм жарима тўлаган. Бу корхонада ўтган йили маҳсулот таннархи пландагидан 5,1 миллион сўм ошиб кетган. «Ташсельмаш» заводида унумсиз харажатлар 2 миллион сўмни ташкил этди.

Кенгашда шу нарса алоҳида кўрсатиб ўтилдики, янги объектларни ўз вақтида қуриб битказиш ва фойдаланишга топшириш юзасидан белгиланган планларнинг бажарилмаётганлиги Совнархоз ва унинг Бошқармалари ишидаги жиддий камчиликлардан биридир. Капитал қурилишлар учун ажратилган маблағлар тўла ўзлаштирилмаётир. Оғир саноат Бошқармаси капитал қурилиш планини 92 процент, енгил саноат Бошқармаси 88 процент, энергохўжалик Бошқармаси эса 83 процент бажарган, холос.

НАВБАТДАГИ ВАЗИФАЛАР

Янги йилда Совнархоз корхоналари коллективлари олдида жуда катта вазифалар турибди. Бу йил Совнархоз бўйича 1957 йилдагига нисбатан 11 процент кўп маҳсулот ишлаб чиқарилиши зарур. Меҳнат унумдорлигини 6,1 процент ошириш, маҳсулот таннархини эса 2,33 процент камайтириш лозим. Оғир саноат Бошқармаси корхоналарида маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтиришга алоҳида эътибор берилади. Олмалиқ полиметалл комбинатида меҳнат унумдорлигини 40-50 процент ошириш имконини берувчи янги экскаваторлар жорий қилинади. Чирчиқ электрохимия комбинатида технология процессларини автоматик равишда контроль қилиш, ремонт ишлари ҳамда хом ашё ва тайёр маҳсулотни ташиш ишлари механизациялаштирилади.

КПСС Марказий Комитети февраль Пленумининг қарори корхона коллективлари зиммасига, айниқса машинасозларимиз зиммасига янги масъулиятли вазифаларни юклайди.

Машинасозлик саноати корхоналари бу йил 1957 йилдагига нисбатан бир неча юз миллион сўмлик кўп маҳсулот ишлаб чиқаради. Тракторлар, дон тозаловчи машиналар, сеялкалар, пахта тозалаш корхоналари учун асбоб-ускуналар, тўқимачилик саноати учун машиналар ишлаб чиқаришни кўпайтиришга жиддий эътибор берилади. Кенгашда шу нарса алоҳида таъкидлаб ўтилдики, пахтачилик учун тайёрланаётган машиналар конструкциясини такомиллаштириш ва машиналар сифатини тубдан яхшилаш — машинасозлик корхоналарининг коллективлари ҳамда конструкторлик бюролари ходимларининг энг муҳим вазифасидир. Даставвал сеялкалар ҳамда пахта териш машиналарини яхшилашга алоҳида эътибор бериш зарур. Бунинг учун конструкторлик бюролари ходимлари билан завод технологлари ҳамда ишлаб чиқариш новаторлари ўртасидаги ижодий ҳамкорликни янада мустаҳкамлаш ва шу асосда пахтачиликни комплекс механизациялаш имконини берувчи янги, такомиллашган машиналар ишлаб чиқаришга эришиш керак.

Бинокорлик материаллари, озиқ-овқат ва кийим-кечак маҳсулотлари ишлаб чиқариш ҳам кўпайтирилади. Бунинг учун енгил саноат корхоналарида поток ва конвейер методини кенг қўлланиш, кўп меҳнат талаб қиладиган ва даставвал оғир иш процессларини тўла механизациялашга жиддий эътибор бериш керак. Пахта тозалаш саноати корхоналаридаги қуритиш-тозалаш асбоб-ускуналарини модернизациялаш, шунингдек пахта йиғим-терими бошлангунча корхоналар ҳузурида яна 8 та қуритиш-тозалаш цехлари қуриш зарур. «Узбекхлопкомаш» заводи коллективи билан пахтачилик бўйича давлат махсус конструкторлик бюроси ходимлари олдида бу соҳада катта вазифалар турибди. Ўзбекистон ССР Фанлар академияси физика институтининг ходимлари янги технология асосида ишлайдиган машинанинг тажриба нусхасини яратдилар. Синов вақтида шу нарса аниқландики, бу машина чигитдаги момиқни тўла олади. ГСКБ ходимлари қисқа муддат ичида ана шу машина конструкциясини ишлаб чиқишни тамомлашлари ва уни корхоналарга беришлари керак.

МАҲАЛЛИЙЧИЛИК ТЕНДЕНЦИЯСИГА ХОТИМА БЕРИЛСИН

Докладчи ва музокарада қатнашган ўртоқлар бошқа Совнархозлар билан бўлаётган иқтисодий алоқаларга алоҳида тўхталиб ўтди. Бошқа иқтисодий районларнинг заказларини ҳеч тўхтовсиз ўз муддатида бажариш ҳар бир Совнархоз корхоналари коллективларининг энг муҳим вазифасидир. Иқтисодий районларнинг заказларини бажармаётган ёки суст бажараётган корхоналар ишини алоҳида контроль остига олиш зарур. Текширишлар шуни кўрсатдики, Тошкент Совнархозининг айрим корхоналарида ҳали ҳам маҳаллийчилик мойиллари бор, айрим корхона раҳбарлари давлат интизомини қўпол равишда бузаётирлар. Бунга мисол қилиб абразив заводи (директори ўртоқ Мельников)ни кўрсатиш мумкин. Бу завод абразив буюмлари юзасидан берилган заказни Ўзбекистон ССР бўйича 130 процент қилиб бажаргани ҳолда, Литва ССР учун 61 процент, Молдавия ССР учун эса бор-йўғи 56 процент бажарган. Худди шундай аҳволни Тошкент асбобсозлик заводида (директори ўртоқ Иванов) ҳам кўриш мумкин. Бу завод «Станкоинструменсбит»нинг Тошкентдаги магазинига 117 процент миқдорида маҳсулот етказиб бергани ҳолда, Москвадаги машинасозлик конторасига пландаги маҳсулотнинг атиги 41 процентини берган.

Область ва шаҳар партия ташкилотларига мамлакатимиздаги кўпгина шаҳарлардан иқтисодий районимиздаги корхоналар берилган заказларни ўз вақтида бажармаётганликлари ҳақида хат ва телеграммалар келиб турибди. «Ташкенткабель» заводи (директори ўртоқ Сафонов) шу йилнинг январь ойида «Узглавэлектросбит»га 3522 метр брон кабеллари етказиб берган. Ваҳоланки, бу Главка учун шу йилнинг биринчи кварталига ҳаммаси бўлиб 2800 метр брон кабель керак эди. Айни вақтда эса бу завод Новосибирск Совнархозининг 600 метр кабель тайёрлаб юбориш юзасидан берган заказини шу вақтгача бажаргани йўқ. Худди шунингдек Шарқий Қозоғистон Совнархозининг берган заказлари ҳам бажарилмаётир.

«Чирчиксельмаш» заводида ҳам маҳаллийчилик тенденцияларига мойиллик бор. Масалан, ўтган йили Озарбайжон ССР учун белгиланган 600 та НКУ-4-6 маркали культиватор ўрнига 396 та машина ёки белгиланган фонднинг 66 проценти, Арманистон ССР учун 60 та ўрнига 41 та ёки 68 процент, Ўзбекистон ССР учун эса 6259 та ўрнига 6165 та ёки 99 процент машина етказиб берилган. Бухоро области 60 ўрнига 84 та ғўзапоя юлувчи машина олган. Ваҳоланки, Қирғизистон ССР ҳамда Арманистон ССРнинг ана шундай машиналар юзасидан берган заказлари орқага сурилган.

Бундай ҳолнинг юз беришига сабаб шуки, Совнархоз ва унинг Бошқармалари раҳбарлари қўшни иқтисодий районлар заказларининг бажарилишини ўз вақтида назорат қилмаётирлар, бу муҳим давлат аҳамиятига эга бўлган масала билан етарли даражада шуғулланмаётирлар. Умумдавлат манфаатларига зарар етказувчи, бутун мамлакат бўйича белгиланган халқ хўжалик планларининг тўла ва ошириб бажарилишига халақит берувчи бундай зарарли практикага қарши қатъий кураш олиб бориш зарур. Шаҳар ва район партия комитетлари ҳамда бошланғич партия ташкилотлари қўшни иқтисодий районлар заказларининг бажарилишини қатъий контроль остига олишлари, маҳаллийчилик мойилларига йўл қўйган хўжалик раҳбарларини ўз вақтида тартибга чақиришлари лозим.

МАТЕРИАЛ-ТЕХНИКА ТАЪМИНОТИДАГИ КАМЧИЛИКЛАРНИ ТУГАТАЙЛИК

Материал-техника таъминотини тўғри йўлга қўйиш — давлат планларининг ўз вақтида бажарилишини таъминлашнинг муҳим шартидир. Шу сабабли ҳам кенгаш қатнашчилари бу масалага алоҳида эътибор бердилар.

— Кўмир қазиб чиқаришни тез суръат билан кўпайтиришга шу нарса тўсқинлик қилмоқдаки, — деди ўз сўзида «Узбекуголь» комбинатининг бошлиғи ўртоқ Лебедков, — биз кўпгина зарур нарсаларни ўз вақтида олмаётирмиз. Масалан ўтган йили 2 паровоз ва 125 думпкар олишимиз зарур эди. Шундан атиги 50 думпкар олдик, паровозлардан эса биттасини ҳам олмадик. Бу йил кон устини очиш ишларини бажариш учун бизга камида 8 паровоз, 2 тепловоз ва 112 думпкар керак. Бироқ биринчи квартал тамом бўлай деб қолганига қарамай бу транспорт воситаларини қачон олишимиз ҳали ҳам номаълум.

Шунингдек, «Таштекстильмаш» заводининг директори Проскуряков, Тошкент тўқимачилик комбинатининг директори Абдуллаев, Бекобод металлургия заводининг директори Муҳамедов ва бошқа ўртоқлар ҳам Тошкент Совнархози ва унинг Бошқармалари раҳбарларини корхона ҳамда қурилишларни зарур ускуналар ҳамда материаллар билан таъминлашга жиддий эътибор бермаётганликлари учун танқид қилдилар.

Тошкент Совнархози машинасозлик Бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Хўжаев материал-техника таъминоти билан шуғулланувчи ташкилотларнинг ҳаддан ташқари кўпайиб кетганлиги ҳақида гапирди. Биз бирорта хомашё олиш учун ёзилган заявкаларнинг ҳаракатини кўздан кечирар эканмиз, деди у, турли хил босқичларнинг керагидан ортиқ кўпайиб кетганлигини кўрамиз. Масалан, корхона металл олиш учун Совнархоз Бошқармасига заявка беради, Бошқарма эса бу заявкани Совнархоз Главснабига узатади, Главснаб эса республика Госпланига беради, Госплан эса ўзининг ихтисослаштирилган бўлими орқали заявкани хомашё етказиб берувчи ташкилотга беради. Бу кўрсатилган идораларнинг ҳар бирида ишлаб чиқариш билан бевосита алоқада бўлмаган ва маълум бир заводнинг иши учун бевосита жавоб бермайдиган кишилар ўтирибди. Бизнингча, деди нотиқ, таъминот масалалари билан шуғулланадиган ташкилотларни қисқартириш мақсадга мувофиқ бўлур эди. Бошланғич таъминот ташкилотларини — Совнархоз Бошқармалари таъминот бўлимларини мустаҳкамламасдан туриб, корхоналарни зарур асбоб-ускуналар ва хомашёлар билан ўз вақтида таъминлашни тўғри йўлга қўя олмаймиз.

Ўзбекистон ССР Қурилиш министрининг ўринбосари ўртоқ Иброҳимов Совнархозга қарашли қурилиш объектларида иш қандай кетаётганлиги ҳақида сўзлаб берди. Ўртоқ Иброҳимов министрлик адресига қилинган танқидларни қабул қилди.

Сўз Киев Совнархози делегациясининг раҳбари, кўмир-ёқилғи комбинатининг бошлиғи ўртоқ Черниговга берилади. У Киев иқтисодий райони меҳнаткашларидан Тошкент Совнархози корхоналари коллективларига қизғин салом топширади. Нотиқ ҳар икки қардош республикалар пойтахт областларининг меҳнаткашлари ўртасидаги мусобақа жуда яхши натижалар бераётганлиги ҳақида гапирди.

Кенгаш қатнашчилари Фарғона Совнархози раисининг ўринбосари ўртоқ Расулевнинг нутқини зўр қизиқиш билан тингладилар. Фарғона иқтисодий райони саноат корхоналарининг коллективлари тошкентликлар билан мусобақада олган социалистик мажбуриятларини шараф билан бажардилар ва пландан ташқари кўп миқдорда маҳсулот бердилар. Нотиқ ҳар иккала иқтисодий район ўртасидаги ижодий ҳамкорликни бундан кейин ҳам давом эттириш ҳақида истак билдиради.

Шунингдек, Чирчиқ шаҳар партия комитетининг секретари Тулаков, Тошкент пахта тозалаш заводининг токари Климов, Оҳангарон ГРЭС касаба союз ташкилотининг раиси Мокроусов, Тошкент Совнархози энерго хўжалик Бошқармасининг бошлиғи Ҳамидов ва бошқа ўртоқлар ҳам сўзладилар.

Кенгашда 1958 йил топшириғини муддатидан илгари бажариш юзасидан социалистик мажбурият қабул қилинди ҳамда Киев ва Фарғона иқтисодий районлари билан бўлаётган мусобақани янада кенг қулоч ёйдиришга қарор қилинди.

Кенгаш ишларида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретарлари Р. Е. Мельников ва М. А. Абдураззоқов ўртоқлар, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети раисининг биринчи ўринбосари ўртоқ А. Н. Рудин, Тошкент область партия комитетининг секретарлари С. Н. Нуриддинов, М. М. Мусахонов, Тошкент шаҳар партия комитетининг секретарлари Ф. Х. Хўжаев ҳамда П. М. Сазонов ўртоқлар қатнашдилар.

Чигит экишга пухта тайёрланайлик

☆ ☆ ☆

Моҳир механизаторлар, меҳнатсевар колхозчилар

МИРЗАЧЎЛ районидаги 2-МТС нинг илғор механизаторлари, ремонтчи ишчилари техникани экиш кампаниясига пухта созламоқдалар. Шу билан бир қаторда улар колхозларда ернинг чигит экишга сифатли тайёрланишига ҳам яқиндан ёрдам бераётирлар.

МТСнинг Сталин номли колхоз далаларида фидокорона меҳнат қилаётган трактор бригадаси аъзоларининг иши мақтовга сазовордир. Механизаторлар 300 гектар ерда аниқ квадратлар ҳосил қилиб, мўл ҳосил етиштириш учун ўз агрегатларини сифатли ремонтдан чиқариб, ишга аллақачон тахт қилиб қўйганлар. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Сотиболди Матвалиев, Б. Исканов, Ш. Бозорбоев каби ўртоқлар квадрат-уялаб чигит экишга тайёргарлик кўришда, айниқса, яхши натижаларга эришдилар.

Колхозчилар бу моҳир механизаторларнинг актив ёрдамига таяниб, мўл ҳосил етиштириш юзасидан олган мажбуриятларининг албатта бажарилишини таъминлаш учун шу кунларда замин ҳозирламоқдалар. Бу ерда кўклам экиш кампаниясига тайёргарлик кўриш билан бир қаторда кўчат ўтказиш, янги боғ ва токзорлар ташкил этишга ҳам алоҳида эътибор берилмоқда.

Сталин номли, «Коммуна» колхозларининг аъзолари пахтакорларнинг Москвада бўлиб ўтган Бутуниттифоқ кенгаши қатнашчилари томонидан қабул қилинган Мажбуриятнинг амалда бажарилишига муносиб ҳисса қўшиш мақсадида кўклам экиш кампаниясига қизғин тайёргарлик кўраётирлар.

Х. САГИЗОВ.

ДАЛАЛАРДАН ДАРАКЛАР

ЯНГИЙЎЛ. КПСС Марказий Комитети февраль Пленуми қароридан илҳомланган, Свердлов номли ва Ленин номли колхоз пахтакорлари кўклам дала ишларини тобора қизитмоқдалар, чигит экишга пухта тайёргарлик кўрмоқдалар.

— Бу йил 65 гектар ерга чигитни квадрат-уялаб экиб, гектаридан 45 центнердан ҳосил топширишга аҳд қилганмиз, — дейди Свердлов номли колхоз комсомол-ёшлар бригадасининг бошлиғи Муҳаммад Аҳмедов, — механизаторлар ҳам бевосита бригадамизга аъзо бўлдилар. Энди техникадан кенг фойдаланиб, дала ишларини юз процент механизациялаштириш учун курашамиз.

Ленин номли колхознинг Н. Мирзаев бошлиқ 5-бригада аъзолари ҳозиргача ўзларига биркитилган 130 гектар ерга 700 тоннага яқин маҳаллий ўғит чиқариб солдилар. Улар бу йил барча майдонларга чигитни 50x50, 60x45 схемасида квадрат-уялаб экишга тайёрланмоқдалар.

Техника колхоз ихтиёрига ўтиши муносабати билан колхоз устахонаси кенгайтирилди ва қайта ускуналанди. Яқин вақт ичида у мастерскойга айлантирилади. Колхоз усталари З. Эрматов, Ў. Жомбировлар ўз зиммаларига ғоят муҳим вазифалар юклатилганлигини ҳис қилиб тобора ғайрат билан ишламоқдалар.

С. Тўлаганова.

* * *

БОЁВУТ. 3-«Боёвут» совхозининг 5-бўлим ишчилари кўклам экиш кампаниясини шайланиб кутиб олмоқдалар. Бу йил бўлим ишчилари 540 гектар ернинг ҳар гектаридан 30 центнердан ҳосил етиштиришга аҳд қилганлар. 80 гектарга 50x50 схемасида, 460 гектар ерга эса 60x60 схемасида чигит экиш планлаштирилган. Бунинг учун 1 та 50x50 схемасида ва 5 та 60x60 схемасида чигит экадиган агрегат тахт қилиб қўйилган. Далага 800 тоннадан ортиқ маҳаллий ўғит ташиб чиқарилди, ерлар бороналанди. Шунингдек Булганин номли совхознинг О. Сулаймонов, А. Ҳайдаров, А. Эрйигитов каби ўртоқлар бошлиқ бригада аъзолари ҳам барча ерларга квадрат-уялаб чигит экиш учун тайёрланмоқдалар. Бўлим механизаторлари ва чигит экиш агрегатининг аъзолари квадрат-уялаб чигит экишга пухта тайёргарлик кўриб бир неча бор амалий машғулот ўтказдилар.

Ю. Юнусов.

* * *

БЎСТОНЛИҚ. «Қизил тув» колхози аъзолари бу йил барча майдонларда чигитни 50x50 схемасида экишга тайёрламоқдалар. Колхознинг коммунист Б. Тўхтаганов бошлиқ бригада аъзолари ўзларининг 80 гектар майдонларига 420 тоннага яқин маҳаллий ўғит чиқариб сепдилар. Улар ҳар гектар ердан 30 центнердан ҳосил етиштириш учун курашмоқдалар.

Е. Жойиқбоев, Н. Турғунбоев, Т. Сериков каби механизаторлар Ленин номли колхозда чигитни квадрат-уялаб экишга бағишланган машғулотларни уюшқоқлик билан ўтказиб қайтиб келдилар ва ўз агрегатларини чигит экишга бекамі-кўст тахт қилиб қўйдилар.

Н. Асанов.

☆ ☆ ☆

Бу колхоз экишга тайёр

Колхоз ерлари паст-баландликлардан иборат. Шу ерлик деҳқонлар далаларнинг тузилишини, тупроғининг унумдорлигини, қайси ерга қаёқдан ва қандай қилиб сув қўйишни яхши билганликлари учун ҳам ҳосилни ошириб келаяптилар. Колхоз пахта, сабзавотчилик ва полиз экинларидан ҳосил етиштиришда йил сайин илғорликни эгаллайди. Бултур, деҳқончилик учун об-ҳаво ноқулай келганига қарамай ҳар гектар ердан 31,5 центнердан ҳосил йиғиб олинди. Раҳбарлар ҳам, колхозчилар ҳам, механизаторлар ҳам бу натижадан қаноатланмадилар. Чунки улар ўзлари ишлаётган колхознинг ҳар гектар еридан бундан ошириб ҳосил етиштириш мумкин эканлигини яхши билардилар.

Шу колхоз билан қўшни бўлган «XVIII партсъезд» колхози ўз қўшнисидан анча орқада қолиб келарди. Икки колхоз аъзолари маслаҳатлашиб, бир хўжаликка бирлашиш, якдиллик билан ишлаб пахта ҳосилини янада кўпайтиришга қарор қилдилар. Шундай қилиб икки колхоз бирлашди. Ҳозир «Коммунизм» колхозининг аъзолари пахта майдонини 700 гектарга етказдилар, ҳар гектар ердан 35 центнердан ҳосил етиштириш мажбурияти олинди.

Икки хўжалик бирлашиб мўл ҳосил етиштириш учун кўклам экишга тайёргарликни кучайтириб юборган бир пайтда КПСС Марказий Комитети февраль Пленуми материаллари ва ўртоқ Н. С. Хрушчев доклади тезислари газеталарда эълон қилинди. Колхозчилар ва механизаторлар бу ҳужжатларни зўр қизиқиш ва ишчанлик билан муҳокама қилдилар. Коллектив хўжаликни янада ривожлантириш тўғрисида партиямиз ўртага ташлаган масала, энг муҳим масала эканлиги колхозчилар томонидан тасдиқланди, уни механизаторлар ҳам қўллаб-қувватладилар. Шундай қилиб колхоз МТСдан зарур бўлган техникани сотиб олишга қарор қилди.

Колхоз қишлоғида бўлиб ўтган митингда колхозчилар, тракторчилар чиқиб сўзладилар. Улар ҳамжиҳат бўлиб ишлаб экишга тайёргарликни муваффақиятли туғаллаш ва чигит экишни ўз вақтида сифатли ўтказиш учун социалистик мусобақани кучайтириб юбордилар. Далага кўп миқдорда гўнг ва эски деволлар тупроғини чиқариб солиш ишида барча бригадаларнинг аъзолари астойдил меҳнат қилмоқдалар. Улар ерга бегона тупроқ тушса ҳосилдорлик ошишини яхши биладилар. Маҳаллий ўғит тўплаш ҳозирги пайтда ҳам қизғин давом эттирилмоқда. 25 арава билан қишлоқ ичидаги, фермалардаги ва яйловдаги қўй қийлари ташиб келтирилаётир.

Колхоз правлениеси ва партия ташкилоти бригадаларни қайтадан тузишда қолоқ бригадаларни илғор бригадаларга бирлаштиришга алоҳида эътибор берди. Масалан, 55 гектар пахта майдонига эга бўлган 1-бригада бултур 30,5 центнердан, яъни колхоз даражасидан ҳам кам ҳосил олган эди. Шунга қўшни бўлган 2-бригада аъзолари эса 60 гектар ерда пахта ўстириб гектаридан 32,5 центнердан ҳосил етиштирган эдилар. Бу йил шу бригадалар бир-бирига қўшилди — пахта майдони 105 гектар бўлди. Бригада аъзолари ҳар гектар ердан 35 центнердан ҳосил етиштириш мажбуриятини олдилар. Улар ўз сўзларининг устидан чиқиш учун ерларини кузда сифатли шудгор қилиб қўйдилар, кўплаб маҳаллий ўғит тайёрладилар, баҳор келиши билан далаларни текислаб, атрофларини чопиб экишга ҳозирладилар.

Бу йил колхозда 250 гектар ерга чигитни квадрат-уялаб экиш планлаштирилган. Бундан ташқари кўпгина майдонда чигит оддий усулда экилиб ғўза механизация асосида яганаланиб квадратлар ҳосил қилинади ва экин узунасига ва кўндалангига ишланади. Колхоз шу йўл билан пахта етиштиришда маҳсулотнинг таннархини камайтириш, меҳнат кунини кам сарфлаб ҳосилни кўпайтириш учун барча тадбирларни амалга оширмоқда.

Калинин районидаги «Коммунизм» колхозининг пахтакорлари партия ва ҳукуматимизнинг колхозчи-деҳқонлар тўғрисида қилаётган ғамхўрлигига жавобан қишлоқ хўжалик ва чорвачилик маҳсулотларини кўпайтириш учун астойдил курашмоқдалар.

З. МУҲАММАДЖОНОВ.

Ўтган йилги камчиликлар такрорланмайди

Чиноз районининг илғор колхозларида шу кунларда иш қизғин. Пахтакорлар бу йил ўтган йилги камчиликларни такрорламаслик учун механизаторлар билан ҳамкорликда ишлаб, мўл ҳосилга замин ҳозирламоқдалар.

Сталин номли колхознинг далаларида бўлган киши бу ерда кўкламга астойдил тайёргарлик кўрилаётганлиги билан танишиб қувонади. Ариқ-зовурларни тозалаш туғалланиб, бутун куч запас суғориш ва далага маҳаллий ўғит ташиб чиқаришга қаратилган. Ўзаро мусобақада ўртоқ Парда Жалилов бошлиқ бригада аъзолари олдинда бормоқдалар. Бу бригадада янги ерларни ўзлаштириш ҳисобига экин майдони бир неча гектарга кенгайтирилди. Далаға 1200 тонна маҳаллий ўғит ташиб чиқарилди.

«Ўзбекистон ССР 30 йиллиги» колхози аъзолари бу йил ҳосилдорликни янада ошириш чораларини кўрмоқдалар. Барча қишлоқ хўжалик машина асбоблари сифатли ремонт қилинди, далага кўплаб маҳаллий ва минерал ўғит ташиб чиқарилмоқда.

Шунингдек «Қизил Октябрь» колхозининг Абдулла Азаматов, Сталин номли колхознинг Ваҳоб Асомов, Истад Хўжаева, Ленин номли колхознинг Барат Айтинов, Оржоникидзе номли колхознинг Қуромадов бошлиқ бригада аъзолари ҳам ҳар гектар ердан 30-35 центнердан ҳосил етиштиришга аҳд қилиб, дала ишлари суръатини кучайтириб юбордилар.

У. КАРИМОВ.

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ИШЛАРИ КУНДАЛИГИ

Беда экишни тез ва сифатли ўтказайлик

Беда — ер унумдорлигини оширишда катта роль ўйнайди. Шу билан бирга беда чорвачилик учун ем-хашак базасини мустаҳкамлашда катта аҳамиятга эга. Областимиздаги илғор хўжаликлар пахтачиликни ривожлантиришда, унинг ҳосилини оширишда пахта-беда алмашлаб экишни жорий қилиб яхши натижаларга эришмоқдалар.

Чиноз районидаги «Ўзбекистон ССР 30 йиллиги» колхозининг аъзолари ҳар йили ҳам планда белгиланган ерга беда экишни ўз вақтида ва сифатли ўтказадилар, шу билан бирга улар янги бедани агротехника қоидаси асосида яхши парвариш қиладилар. Натижада колхоз биринчи йилиёқ янги бедадан мўл ҳосил йиғиб олмоқда. Колхозда бу йил 176 гектар ерга беда экиш планлаштирилган эди. Колхоз правлениеси шу ерларга экиладиган уруғни ўз вақтида жамғарди ва саралаб қўйди. Колхоз алмашлаб экиш планига мувофиқ ана шу ерларга беда экишни районда биринчи бўлиб туғаллади.

Шунингдек, Мирзачўл районидаги илғор колхозларда ҳам беда экишга алоҳида эътибор берилмоқда. Ерлар ўз вақтида сифатли ҳайдалиб, пол олиниб беда тажрибали колхозчилар томонидан экилаётир.

Область қишлоқ хўжалик бошқармаси бераётган маълумотга қараганда айрим районларда беда ва кўп йиллик ўт экишга етарли эътибор берилмаётир. Қатор колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари ғанимат фурсат ўтиб кетаётганига қарамай беда экиш учун ер тайёрлаш, уруғлик жамғаришга ўз вақтида киришмаганликлари учун ҳозирга келиб беда экиш суръати шу хўжаликларда жуда пасайиб кетди.

Гулистон, Ўрта Чирчиқ районларидаги колхоз ва совхозларда вақт ўтиб кетаётганига қарамай, беда экиш кучайтирилмаган. Ваҳоланки шу районлардаги бир қанча колхозларда пахта ҳосили жуда кам. Ана шу колхозларнинг раҳбарлари беда—пахтадан мўл ҳосил олишда, ернинг унумдорлигини оширишда, чорвачилик учун кўп миқдорда ем-хашак тўплашда катта аҳамиятга эга эканлигини унутмасликлари, шунинг учун ҳозирги ғанимат кунлардан тўла ва унумли фойдаланиб беда экишни ҳар тарафлама кучайтириб юборишлари керак.

Маҳаллий партия ва совет ташкилотлари, қишлоқ хўжалик органлари колхоз, совхоз раҳбарларидан планда белгиланган ерларга албатта беда экилишини талаб қилишлари, бунга эришиш учун контролликни кучайтиришлари, кам қувват колхозларга беда уруғи етказиб беришда уларга амалий ёрдам кўрсатишлари зарур.

Бедага арпа, сули аралаштириб экиш агротехника жиҳатидан синалган тажриба эканлигини ҳисобга олиб, бу йил бедани шу хилдаги экинларга қўшиб экишга алоҳида эътибор бериш зарур.

Барча колхоз ва совхозларда белгиланган ерларга бедани тез фурсатда ва сифатли қилиб экиб олайлик!

СССР Олий Советига сайлов ўтказган Марказий сайлов комиссиясининг охирги мажлиси

19 мартда Москвада СССР Олий Советига сайлов ўтказган Марказий сайлов комиссиясининг охирги мажлиси бўлди. Мажлисда СССР Олий Советига ўтказилган сайловнинг узил-кесил натижалари тўғрисидаги протокол имзоланди.

Марказий сайлов комиссиясининг раиси В. В. Гришин ўз сўзида айтдики, бўлиб ўтган сайлов ва унинг натижалари совет демократиясининг чинакам халқ характерини яна яққол кўрсатиб берди. Сайлов натижалари Совет Иттифоқидаги барча халқларнинг бузилмас бирлигини ва Коммунистик партия теварагига жипслашганлигини, коммунистлар билан партиясизлар халқ блокининг тўла ва сўзсиз ғалабасини кўрсатиб турибди.

Янги сайланган СССР Олий Совети депутатларининг қарийб ярмисини бевосита саноат ва қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришида ишлаётган ишчи ва колхозчилар ташкил этмоқда. Социал аҳвол жиҳатидан СССР Олий Совети депутатларининг учдан икки қисми ишчилар ва деҳқонлардир. Депутатларнинг қолган қисми—халқ интеллигенцияси намояндаларидирлар. Депутатларнинг 26 процентидан кўпроқ қисми — хотин-қизлар.

СССР Олий Советига совет халқининг энг яхши ўғил ва қизлари сайланди.

СССР Олий Советида кўп миллатли Ватанимиздаги ҳамма халқларнинг — барча иттифоқчи ва автоном республикаларнинг, автоном областлар ва миллий округларнинг вакиллари бор.

16 мартда СССР Олий Советига ўтказилган сайлов, деди В. В. Гришин, халқимиз Коммунистик партиянинг меҳнаткашлар ҳаётий манфаатларига жавоб берувчи сиёсатини қизғин қўллаб-қувватлаётганлигидан далолат беради. Сайлов совет халқининг партия раҳбарлиги остида коммунизмнинг янги ғалабалари сари олға боришга қатъий интилаётганлигини кўрсатади.

Комиссия мажлисида СССР Олий Совети сайловига доир ҳамма материалларни Иттифоқ Совети ва Миллатлар Совети мандат комиссияларига топшириш тўғрисидаги масала ҳам қараб чиқилди. (ТАСС).

ВЛКСМ Марказий Комитетида

Маҳаллий комсомол органларининг таклифларини ҳисобга олиб ҳамда комсомол шаҳар комитетлари ва шаҳар район комитетлари аппаратларини соддалаштириш ва янада такомиллаштириш мақсадида ВЛКСМ Марказий Комитети комсомол шаҳар комитетлари ва шаҳар район комитетлари аппаратларининг ҳозирда мавжуд бўлган структурасини ўзгартишга қарор қилди.

Қуйидаги структура тасдиқланди:

Биринчи секретарь, иккинчи секретарь, умумий сектор мудири, 2-3 инструктор (комсомол шаҳар район комитетлари учун), 2-5 инструктор (комсомол шаҳар комитетлари учун), 1-2 техник ходим.

Районларга бўлинган йирик шаҳар комсомол ташкилотларида шаҳар комсомол ташкилотининг специфик хусусиятларига ва шароитига қараб уч секретарь сайланиши ва 2-3 бўлим тузилиши мумкин.

Комсомол шаҳар комитетларига ва шаҳар район комитетларига маҳаллий шароитга ва иш ҳажмига мувофиқ равишда комсомол активларидан — шаҳар комитети, район комитети пленуми аъзолари жумласидан, уларни ишлаб чиқаришдаги ишдан бўшатмасдан, комсомол шаҳар комитетлари, район комитетларининг штатдан ташқари 1-2 секретарини сайлаб қўйиш тавсия этилди. Комсомол район комитетлари ва шаҳар район комитетлари секретарлари ва инструкторлари ўртасида вазифаларни тақсимлаш масаласини тегишли комсомол комитетларининг бюролари ҳал қилади.

Комсомол шаҳар район комитетлари ва шаҳар комитетларининг структураси ана шу комитетларнинг мавжуд бўлган штатлари доирасида ўзгартирилиши керак. Шу билан бирга бунда комсомолда ҳақ тўланадиган аппаратни янада қисқартириш зарурлигини назарда тутиш керак.

ВЛКСМ Марказий Комитети комсомол область комитетлари, ўлка комитетлари, иттифоқчи республикалар ЛКСМ Марказий Комитетлари зиммасига 1958 йил 15 апрелгача комсомол шаҳар комитетлари ва шаҳар район комитетларининг структурасини янги структурага мувофиқлаштириш вазифасини юклади.

П. И. Чайковский номидаги халқаро конкурснинг тантанали очилиши

Пианиночи ва скрипкачиларнинг П. И. Чайковский номидаги халқаро конкурсини жаҳондаги кўпгина мамлакатлар музика байрами деб атадилар. Шу сабабли 18 март кечқурун Москва консерваториясининг конкурсни очиш маросими ўтказилган катта залида алоҳида тантанали бир вазият ҳукм сурди. Ҳозир бўлганлар орасида совет музика маданияти ва совет санъатининг кўзга куринган арбоблари А. Гольденвейзер, Д. Ойстрах, А. Хачатурян, Л. Коган, И. Козловский, А. Пирагов, чет элдан келган меҳмонлар Е. Цимбалист, С. Попов, Д. Да Витто, Ф. Ньюмен ва музика санъатининг бошқа кўпгина санъаткорлари, шунингдек конкрус қатнашчилари бор.

СССР Маданият министри Н. А. Михайлов чет эл меҳмонларини ва конкурс қатнашчиларини самимий табриклади ва уларга музикачи-ижрочиларнинг жаҳон миқёсидаги бу катта мусобақасида катта ижодий муваффақиятлар тилади.

Чайковскийнинг ижоди тўғрисида гапириб, Чайковскийнинг ижоди чуқур миллий руҳда ва шу билан бирга ғоят инсонпарварлиги, хушчақчақлиги, оптимизми туфайли интернационал руҳда эканлигини қайд қилиб ўтди.

Конкурс қатнашчиларини табриклашга келган марказий музика мактабининг ўқувчи-скрипкачиларини тўпланганлар самимий қарсаклар билан кутиб олдилар. Улар Вивальдининг скрипка учун ёзилган концертидан баъзи бўлакларини ижро этадилар.

Москва Совети ижроия комитетининг раиси Н. И. Бобровников конкурс қатнашчиларига қарата москваликлар номидан табрик нутқи сўзлади.

П. И. Чайковский номидаги халқаро конкурс ташкилот комитетининг раиси Д. Д. Шостаковичга сўз берилади. У барча музикачилар, барча музика ва санъат ҳаваскорларининг байрами бўлган бу муҳим кунга — халқаро конкурснинг очилишига узоқ вақт тайёргарлик кўрилганлигини айтиб ўтди. У конкрусдаги концертларни эшитиш ғоят катта бадиий аҳамиятта эга бўлиши тўғрисида ва бу конкурсда қатнашувчилардан 80 киши жаҳондаги 23 мамлакатдан вакил бўлиб келганлиги тўғрисида гапиради.

Ўз сўзининг охирида Д. Д. Шостакович конкурснинг барча қатнашчиларига катта ижодий муваффақиятлар тилади ҳамда пианиночи ва скрипкачиларнинг халқаро конкурсини очиқ деб эълон қилди.

Конкурс қатнашчиларини профессор Е. Цимбалист (АҚШ) табриклади. У П. И. Чайковский номидаги халқаро конкурсда жюри аъзоси сифатида қатнашишга чақирилганлиги учун чуқур миннатдор эканлигини ҳамда ажойиб музикачиларни эшита олишига ишонганлигини айтди.

Шунингдек профессор С. Попов (Болгария Халк Республикаси) табрик нутқи сўзлади.

Конкурснинг тантанали очилишидан кейин концерт бўлди. Бу концертда РСФСР халқ артисти К. Иванов раҳбарлиги остида ССР Иттифоқининг давлат симфоник оркестри, СССР халқ артисти Э. Гилельс, РСФСР халқ артисти И. Петров қатнашдилар.

Конкурснинг тантанали эчилиш вақтида А. Б. Аристов, Л. И. Брежнев, Н. А. Булганин, А. И. Кириченко, А. И. Микоян, Н. А. Муҳитдинов, Е. А. Фурцева, Н. С. Хрушчев, П. Н. Поспелов ўртоқлар ҳозир бўлдилар.

* * *

Конкурсда қатнашувчи скрипкачиларнинг қайси тартибда чиқишларини белгилаш учун чек ташланди. 19 мартда биринчи бўлиб М. Мурвиц (Исроил), иккинчи бўлиб В. Жук (СССР), учинчи бўлиб Энрике Карлос Боседи (Аргентина) чиқади.

(ТАСС).

АБАДИЙ ВА БУЗИЛМАС ДЎСТЛИК

СОФИЯ, 19 март. (ТАСС). Болгар халқи ажойиб воқиани — Совет Иттифоқи билан Болгария ўртасида дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдамлашиш тўғрисида шартнома имзоланганига ўн йил тўлган кунни зўр сиёсий активлик вазиятида нишонлади.

Болгария телеграф агентлигининг хабар беришича, Софияда, Пловдивда, Варнада, Бургасда, Руседа ва мамлакатнинг бошқа шаҳарларида кўп кишилик тантанали йиғилишлар ўтказилиб, уларда меҳнаткашлар Болгарияда социализм қуришда кўрсатган қардошларча ва беғараз ёрдамлари учун СССР халқларига самимий муҳаббат ва ташаккур туйғуларини изҳор қилганлар. Ишчилар, деҳқонлар, интеллигенция намояндалари ўз нутқларида болгар ва совет халқларининг адолат идеаллари учун олиб борилган жангларда биргаликда тўкилган кон билан мустаҳкамланган дўстлиги абадий ва бузилмас эканлигини таъкидладилар. Болгария меҳнаткашлари Совет Иттифоқи билан дўстликни ўз мустақилликларининг, озодлик ва тараққиётларининг тўла гарантияси деб биладилар.

Индонезия армияси қўмондонлигининг ахбороти

ЖАКАРТА, 18 март. (ТАСС). Антара агентлигининг билдиришича, Индонезия армиясининг қўмондонлиги бугун ахборот эълон қилган. Ахборотда Марказий Суматрада исёнчи қўшинларнинг катта қисми Индонезия ҳукумати томонига ўтганлиги хабар қилинади. Таслим бўлганлар орасида исёнчилар тўдасининг мунтазам қисмлари, шунингдек исёнчилар томонидан зўрлик билан сафарбар қилинган студентлар ва бошқа кишилар бор.

Ахборотда Паканбару районида чет эл нефть компанияларининг иншоотлари ҳукумат қўшинлари томонидан тикланганлиги ҳам кўрсатилади. Бу райондаги маъмурий муассасаларнинг ходимлари, шунингдек аҳоли янгидан ишга тушган.

Цейлон бош министри Бандаранаикенинг айтганлари

КОЛОМБО, 19 март. (ТАСС). «Цейлон дейли ньюс» газетасининг хабар қилишича, бош министр Бандаранаике Балангод шаҳрида бўлган митингда сўзлаб айтганки, реакцион элементлар Бирлашган халқ фронти ҳукуматини ағдариб ташлаш мақсадида шу ҳукуматда келишмовчилик туғдиришга уринмоқдалар. Бандаранаике таъкидлайдики, реакциячиларнинг бу уринишлари барбод бўлишга маҳкумдир, чунки Бирлашган халқ фронти ҳукумати халқнинг хоҳиш-иродаси ва қувватлаши билан тузилган.

МЎҒУЛИСТОН ХАЛҚ-РЕВОЛЮЦИОН ПАРТИЯСИНИНГ XIII СЪЕЗДИ

УЛАН-БАТОР, 18 март. (ТАСС). Бугун Мўғулистон Халқ-революцион партиясининг XIII съездида Мўғулистон Халқ-революцион партияси Марказий Комитетининг ҳисобот докладини муҳокама қилишга киришилди.

Съезд делегатлари партия Марказий Комитетининг сиёсий йўлини ва республикада социалистик қурилишга раҳбарлик қилиш соҳасидаги амалий фаолиятини якдиллик билан маъқулламоқдалар. Нутқларда тинчлик сиёсатини изчиллик билан амалга ошираётган, давлатларнинг тинч-тотув яшаши учун курашаётган Мўғулистон Халқ Республикасининг халқаро миқёсдаги обрўси Мўғулистон Халқ-революцион партиясининг XII съездидан кейин ўтган давр ичида ўсганлиги таъкидланади.

Қишлоқ хўжалигини социалистик негизда қайта қуриш делегатларнинг диққат марказида турган асосий масалалардан биридир. Бир қанча нотиқлар майда қишлоқ хўжалик бирлашмаларини йириклаштириш тўғрисида таклиф киритдилар. Баъзи аймакларда бу тадбир ҳозирдаёқ амалга оширилмоқда ва ижобий натижалар бермоқда.

Бугун эрталабки мажлисда Совет Иттифоқи Коммунистик партияси делегациясининг бошлиғи, КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари ўртоқ Н. Г. Игнатов нутқ сўзлади. Съезд қатнашчилари уни самимий кутиб олдилар. Ўртоқ Н. Г. Игнатов КПСС Марказий Комитетининг Мўғулистон Халқ-революцион партияси XIII съездига юборган табрикномасини ўқиб эшиттиргандан кейин залдагиларнинг ҳаммаси ўринларидан туриб, гулдурос қарсак чаладилар.

Хитой Коммунистик партияси делегациясининг бошлиғи, Хитой Коммунистик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолигига кандидат, Хитой Халқ Республикаси Давлат кенгаши бош министрининг ўринбосари Уланьфу ҳам табрик нутқи сўзлади.

Уланьфу Мўғулистон Халқ-революцион партиясининг XIII съездига Хитой Коммунистик партияси Марказий Комитетидан қизил байроқ топширди.

Съездни Болгария Коммунистик партияси ва Албания Меҳнат партиясининг вакиллари ҳам табрикладилар. Франция ва Финляндия коммунистик партияларидан олинган табрикномалар ўқиб эшиттирилди.

Бугун мандат комиссиясининг доклади ҳам тингланди.

Съездда Мўғулистон Халқ-революцион партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолари Б. Бальжинниям ва Б. Дамдин ҳам нутқ сўзладилар.

ИРОҚДА АҲВОЛ

ҚОҲИРА, 19 март. (ТАСС). Матбуотнинг берган хабарларига қараганда, Ироқнинг кўзга кўринган сиёсий арбобларидан 42 киши, шу жумладан собиқ бош министрлар, сенатнинг собиқ раиси ва депутатлар палатасининг аъзолари бош министр Нури Саидга мактуб билан мурожаат қилиб, Ироқ ҳукуматининг сиёсатини қоралайдилар, шунингдек Ироқнинг агрессив Бағдод пактидан чиқишини ва Англия билан тенгсиз битимнинг бекор қилинишини талаб этдилар.

Ироқнинг сиёсий арбоблари мамлакатда конституция эркинликларининг тикланишини ва барча сиёсий маҳбусларнинг озод қилинишини ҳам талаб этдилар.

БАЙРУТ, 19 март. (ТАСС). Ливанда чиқадиган «Ассиёса» газетаси Ироқдаги ички сиёсий воқиалар тўғрисида хабар бериб, бу мамлакатда рўй берган оғир вазиятни ўз кўзи билан кўрган кишининг айтганларини босиб чиқарди.

Ироқда, деб ёзади газета, сўнгги вақтда ҳозирги Ироқ ҳукуматининг империалистларга тарафдорлик сиёсатига ва мамлакатнинг агрессив Бағдод блокида қатнашаётганлигига қарши халқ ҳаракати кучайди. Ироқнинг пойтахти — Бағдодда ва бошқа шаҳарларда кўп кишилик намойишлар бўлди.

Намойишчилар: «Яшасин Бирлашган Араб Республикаси!», «Йўқолсин Бағдод пакти!», «Йўқолсин Эйзенхауэр доктринаси!» деган шиорларни айтдилар. Бир қанча жойларда намойишчилар билан полиция ўртасида қонли тўқнашувлар бўлди. Кўпгина киши ўлдирилди ва ярадор бўлди.

Империалистларга қарши ҳаракат, деб давом қилади «Ассиёса» газетаси, Ироқнинг жанубий районларига ҳам ёйилди. Мамлакатнинг жанубида жойлашган Басра портида ироқликлар Англия империалистларининг Ироқдаги ҳукмронлигига қарши норозилик билдириш тариқасида Англиянинг бир қанча кемасини ёндириб юбордилар.

Ироқ халқи, деб кўрсатади газета, ўзининг империализм кишанларидан халос бўладиган кунини сабрсизлик билан кутмоқда.

Конференция — Германияни қайта бирлаштиришнинг реал йўлидир

БЕРЛИН, 18 март. (ТАСС). «Берлинер цейтунг» газетаси бугун машҳур инглиз юристи Д. Н. Приттнинг Германияни қайта бирлаштириш масаласига бағишланган мақоласини эълон қилди.

Притт юз берган вазиятда Германияни қайта бирлаштириш жуда кийин иш эканлигини қайд қилиб, ҳозирги вақтда иккала Герман давлатида ялпи қўллаб-қувватланадиган ва ҳали ҳам мавжуд бўлган ишончсизликни тугатишга ёрдам берадиган тадбирларни кўриш зарур деб ҳисоблайди.

Авторнинг ёзишича, ГДР билан Ғарбий Германия вакиллари ўртасида музокаралар бошлаш зарур. Муваққат конфедерация тузиш тўғрисида битимга келиш музокараларда муҳокама қилинадиган биринчи масала бўла олар эди.

Сўнгра Д. Н. Притт даставвал ҳарбий масалалар юзасидан битимга келиш проблемасига эътибор бериш зарур, деб қайд қилиб ўтади. Агар Германия ва бутун дунё, деб ёзади у, Германияни ядро қуролидан халос қиладиган ҳақиқий перспективани кўра олсалар эди, унинг НАТОда ва Варшава шартномасида иштирок қилишидан воз кечишига эриша олсалар эди, унинг территориясидан ҳамма чет эл қўшинларини олиб чиқиб кетишга ва демилитаризация қилинган зона барпо этилишига эришилса эди, у вақтда Германиянинг иккала қисмидан конфедерация тузиш имконияти анча ошган бўлур эди.

Смислов билан Ботвинник ўртасидаги матч-реванш

18 мартда жаҳон биринчилиги учун ўтказилаётган шахмат матчининг бешинчи ўйини бўлди. Смисловнинг шоҳ олдидаги пиёдани икки хона суришига жавобан М. Ботвинник сицилия ҳимояси усулини қўллади. Ўйиннинг бошланишиданоқ мураккаб комбинацион кураш қизиб кетди. Лекин қалтис бир пайтда Смислов қўққисдан стратегик планини ўзгартириб юборди. Бироқ фарзинлар алиштирилгандан сўнг аҳвол жиддий тус олди. Жаҳон чемпионининг бутун эътибори фарзин томонидаги пиёданинг ортиқчалигидан фойдаланишга қаратилди. Ботвинник эса бошқа томондаги ортиқча пиёдани ишга солди.

31-юришда қизиқ позиция вужудга келди. Бунда рақибларнинг ҳар бирида иккитадан руҳ ва учтадан пиёда қолди. Томошабинларнинг кўпи ўйин энди дуранг бўлади деб қаттиқ ишонган эди. Лекин Смислов кейинги юришларда ўз сипоҳларининг қулай ҳолатидан моҳироно фойдаланди ва рақибининг ҳаракатларини жуда чеклаб қўйди. Вақти тугай деб қолган Ботвинник тўғри ҳимоя қилиш йўлини тополмади. 41-юришда Смислов биринчи муваффақиятни қўлга киритди.

Жаҳон биринчилиги учун бўлаётган матчнинг натижаси Ботвинник фойдасига 3,5:1,5 бўлиб қолди.

Я. РОХЛИН,
шахмат бўйича халқаро арбитр.
(ТАСС).

БИЛДИРИШ

Меҳнаткашлар депутатлари Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети шаҳар Советининг депутатларига билдирадики, душанба куни — 24 мартда соат 19 да Тошкент шаҳар партия комитети сиёсий маориф Уйининг лекция залида (Сталин кўчаси, 37) депутатлар учун «1958 йилда уй-жой ва маданий қурилишлар плани тўғрисида» деган темада лекция бўлади.

Лекцияни шаҳар ижроия комитети раисининг ўринбосари ўртоқ П. К. Катишев ўқийди.

ТОШКЕНТ ШАҲАР ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ

* * *

Ўзбекистон касаба союзлари советининг Тошкент области бўйича Ташкилий бюроси Тошкент область касаб союзлари I-союзлараро конференциясининг делегатларига маълум қиладики, 1958 йил 25 мартда эрталаб соат 10 да Ўзбекистон ССР Олий Советининг мажлислар залида Тошкент область касаба союзларининг I-союзлараро конференцияси очилади.

Делегатлар 24 мартдан бошлаб Ташоблсовпроф биносида (Ленинградская кўча, 13) рўйхатга олинади.

ТАШКИЛИЙ БЮРО.

Телевизор экранида

21 МАРТДА

19.30 Ўрта ва катта ёшдаги болалар учун «Совет Литваси» ва «Бизнинг интернат» деган ҳужжатли фильмлар кўрсатилади.

20.00. Москвада бўладиган грузин адабиёти ва санъати декадаси олдидан эшиттириш.

20.35. Бадиий фильм — «Вена танца тушмоқда».

Редактор З. ЕСЕНБОЕВ.

АГРОНОМ МАСЛАҲАТИ

Боғ ва токзорлар ташкил қилишни ўз вақтида сифатли ўтказайлик

Мамлакатимизда мева ва узум етиштиришни йил сайин кўпайтириш — мавжуд мева боғлари ҳамда токзорлардан юқори ҳосил етиштириш, янги боғлар, токзорлар ташкил этиш йўли билан қўлга киритилади. Янги боғ ва токзорлар ташкил қилинаётганда кўчатларнинг талабига эътибор берган ҳолда қулай ерлар танланиши керак. Боғлар ва токзорлар ҳосилдор тупроқли, сув билан етарли таъминланган, ер ости сувлари камида 1,5-2 метр пастда жойлашган ерларда ташкил қилиниши лозим. Республикамизнинг Паркент, Оҳангарон, Бўстонлиқ районларидаги айрим тоғлиқ жойлардан бошқа боғ ва токзор қилинадиган ерлар мумкин қадар текис, ёки қиялиги 5-10 даражадан ошмайдиган суғоришга, механизациядан фойдаланишга имконият берадиган бўлиши керак. Боғ ва токзорларни чуқурликларга, доимо совуқ шамоллар таъсирида бўладиган жойларга жойлаштириш ярамайди.

Боғ ва токзор қилинадиган участканинг атрофига олдиндан ихота дарахтлари барпо этиш ёки шу дарахтзорларни боғ билан бирйўла қилавериш мумкин. Колхоз ва совхозларда боғ ва токзорларни кенг массивларда ташкил қилиниши мақсадга мувофиқдир.

Республикамиз шароитида мева дарахтларини «Ўзбекистон боғи агротехникаси қоидалари» қўлланмасида қуйидагича оралиқда жойлаштириш тавсия этилади. Олманинг тез ўсувчи — Размарин, Бойкен, Кандиль-Синап каби навлар кўчатининг қатор оралиги 10 метр бўлиши зарур. Аста ўсувчи Белий налив, Ренет, Симеренко каби навларнинг қатор оралиги 10 метр, қатордаги дарахтлар ораси 8 метр бўлиши керак. Нокларнинг қатор оралиги ва қатордаги дарахтлар ораси 8,5 метрдан бўлади. Гилосларнинг оралиги 8x8 метр; олхўри, бодом ва бехиларнинг оралиги 6x6 метр; шафтоли, олча ва анжирнинг оралиги 5x5 метр; анорнинг қатор оралиги 5 метр, қатордаги дарахтлар ораси 4 метр бўлиши керак.

Меваларнинг турли навларини колхоз ва совхозларнинг катта массивларида аралаш экиш зарур. Бунда кўпроқ экилмоқчи бўлган мева навидан 10-12 қатор, сўнгра 1-2 қатор бошқа нав экилади. Мева дарахтларини бундай аралаш экилганда гуллар кўплаб мева тугади ва меваларнинг тўкилиши камаяди.

«Ўзбекистонда токларни парвариш қилиш қоидалари» қўлланмаси бўйича токларнинг оралиги қуйидагича бўлиши керак: симбағазларга боғланадиган токларнинг қатор оралари 3 метр, ўсимлик оралари эса тез ўсадиган навлар учун 2,5-3 метр, ўртача ўсадиган навлар учун 2-2,5 метр, винобоп навлар учун 1,5-2 метр.

Ток кўчатларининг турли навларини 1-3 қаторгача алоҳида қилиб экиш мумкин.

Ҳозирги вақтда мева кўчатлари уларнинг ўсиши, ривожланиши ва юқори ҳосил беришига имконият туғдирадиган тўғри тўрт бурчак ва квадрат шаклда экилади. Бу эса ўз навбатида боғларни ишлашда механизациядан тўла фойдаланиш имкониятини беради.

Кўчат ўтқазишдан олдин участкада кўчатларнинг қаторлари ва экиладиган жойлари аниқланади. Кўчат қаторларини суғориш имкониятига қараб жойлаштириш керак.

Кўчатлар ўтқазиладиган жойларни аниқлаш учун режалашни қуйидагича ўтказиш мумкин: иккита 100-110 метрлик юмшоқ сим олиб бирига кўчатларнинг экилмоқчи бўлган қатор оралиқларига мослаб белги қўйилади. Иккинчисига эса қатордаги кўчат оралиқларига мослаб белги қўйилади. Сўнгра участканинг кўчат қаторлари бошланадиган томонидан кўчат қаторларининг оралиқлари белгиланган сим тортилади. Симдаги ҳар бир белги кўрсатган жойга қозиқчалар қоқилади. Сўнгра шу сим ёрдамида участканинг иккинчи томонида биринчи томонга параллель қилиб яна қозиқчалар қоқилади. Бунда шунга эришиш керакки, ҳар икки томондаги биринчи қозиқларни ёндаги иккинчи қозиқлар билан туташтирганда 90° лик бурчаклар ҳосил бўлсин. Шундан сўнг участканинг икки томондаги қозиқлар тартиб билан кўчат оралиги белгиланган иккинчи сим ёрдамида туташтирилади. Симдаги ҳар бир белги кўрсатган жой кўчат ўтқазадиган нуқтани кўрсатади ва бу нуқтага қозиқчалар қоқилади. Шу нуқта ўрнига кўчат ўтқазиш учун чуқурлар ковланади.

Кўчат ўтқазиш учун бўз тупроқларда чуқурлиги 50-60 сантиметр, кенглиги 70-75 сантиметр; шағал ва тошлоқ тупроқ жойларда чуқурлиги 75 сантиметр, кенглиги эса 1 метр ва ундан ҳам ортиқ бўлган чуқурлар кавланади.

Кўчат жойлаштириладиган ҳар бир чуқурга 5-6 килограмм чириган гўнгни ва 150-200 грамм суперфосфатни тупроқ билан аралаштириб солиш яхши натижа беради.

Кўчатларни экишдан олдин уларнинг илдизларини текшириб чириган, синган ва зарарланган қисмлари олиб ташланади. Сўнгра кўчат илдизлари 50 процент мол гўнги ва 50 процент тупроқ аралашмасидан тайёрланган аталага ботирилади. Бу эса кўчат илдизларининг қуришдан сақлайди ва улар ўсиш даврида ёш кўчатга озиқ бўлади.

Кўчатларни икки киши экади. Бири экиш тахтаси ёрдамида кўчатни чуқурнинг ўртасига илдизларини турли томонга баравар тарқалган ҳолда ушлаб туради. Иккинчи киши уни тупроқ билан кўмади. Чуқурга тупроқ солинаётганда илдиз ораси бўш қолмаслиги учун оёқ билан шиббалаб турилади. Чуқур тўлатилгандан сўнг мева кўчатларининг атрофига 25-30 сантиметр баландлигида тупроқ қўмлаб қўйилади. Кўчатларни шундай чуқурликка ўтқазиш керакки, уларнинг илдиз бўғзи ер сатҳи билан баравар бўлсин. Агар кўчатлар чуқур ўтқазилса уларнинг илдизлари нормал ривожланмайди, натижада мева заиф бўлиб кеч ҳосилга киради. Агар кўчатлар юза ўтқазилса уларнинг илдизлари зарарланиши ва қуриб қолиши мумкин.

Маълумки, кўчатлар қазиб олинаётганда илдизлари анча кесилиб, қисқаради. Шунинг учун кўчатни экиб бўлингандан сўнг уларнинг илдиз системаси билан ер устки қисмини мутаносиблаштириш мақсадида шохларини $^1/_3$ қисмини кесиб ташланади. Бу эса кўчатлар ён шохларининг ўсиш қобилиятини яхшилайди ва асосий шохларни озуқа моддалари билан нормал таъминланишига ёрдам беради.

Янги ўтқазилган мева кўчатларини оқлаш керак.

Ток, анжир, анор кўчатлари ҳам шу тартибда экилади. Аммо буларнинг навдаларидан 2-3 куртак қолдириб қолган қисми кесиб ташланади.

Кўчат учун чуқур кавлаш анча ишчи кучи ва харажат талаб қилади. Сўнгги йилларда илғор совхозлар, колхозлар кўчат учун чуқур кавлашда махсус ишланган пармалаш машинасидан кенг фойдаланмоқдалар. Бундан ташқари кўпгина колхоз ва совхозлар кўчат экишни қуйидагича механизациялаштирмоқдалар: участка режаланиб кўчат экадиган нуқтанинг икки томонига экиш тахтаси ёрдамида 1 метр узунликда контроль қозиқлар қоқилади. Ҳар икки контроль қозиқлар орасидан ДТ-54, СТЗ, НАТИ маркали тракторларга КПУ ариқ кавлагич плуг улаб, кўчат қаторлари бўйлаб чуқурлиги 50-60 сантиметр, эни 70 сантиметр бўлган ариқ олинади. Сўнгра экиш тахтаси ёрдамида кўчат ўтқазиладиган жой ариқнинг ичидан аниқланади ва кўчат ўтқазилаверади. Очилган ариқдан кўчатларни суғоришда фойдаланилади.

Кўчат экилган йили асосий вазифа уларнинг тўлиқ кўкаришига ва яхши ўсишига, ҳайвон ғажимаслиги ва бошқа сабаблар билан зарарланмаслигига эришишдан иборатдир. Кўчатларни тўлиқ кўкариши учун етарлича суғориш зарур. Чуқур кавлаб экилган кўчатларни ҳар икки томонидан 50 сантиметр узоқликда кичик ариқ олиб дарҳол суғориш керак. Агар ариқ орқали суғориш имконияти бўлмаса ҳар бир кўчатга 2-3 челак ҳисобида сув қуйилади. Кўчатлар экилган йили сентябрь ойининг бошларигача ҳар ойда 2-3 марта суғорилади. Ҳар сувдан сўнг суғориш эриқлари юмшатилади. Ёз давомида кўчатларнинг атрофи юмшатилган ва ёввойи ўтлардан тозаланган бўлиши керак.

Ёзи иссиқ ва қуруқ бўладиган районларда ёки шундай келган йиллари кўчатларнинг атрофида нам сақлаш учун 5-10 сантиметр қалинлигида турли хашак ёки гўнг солинади.

Мева кўчатлари мана шундай экиб қунт билан парвариш қилинса у яхши ўсади, ривожланади, шундагина ундан мўл ҳосил олинади.

Х. АМИНОВ,

Ўзбекистон қишлоқ хўжалик фанлар академияси Р. Р. Шредер номидаги боғ ва узумчилик институтининг илмий ходими.

ТЕАТР ВА КИНОЛАРДА:

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА— 22/III да **Жазоир, менинг ватаним!**

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 21/III да **Дилором,** 22/III да **Травната.**

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА — 22 ва 23/III кеч соат 8 яримда Озарбайжон ССР халқ артисти **Рашид Бейбутов** раҳбарлигида ва унинг иштирокида **Озарбайжон эстрада ансамблининг хайрлашув гастроллари.**

ТАШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **Ван Зе-вей труппасининг тамошалари** ва бошқа номерлар. Тамоша кеч соат 8 да бошланади.

«ЎЗБЕКИСТОН» — кундуз ва кечқурун янги тарихий кинеповесть **Ян Жижка.**

«ИСКРА» — кеч соат 5 гача **Ян Жижка,** кеч 5 дан **Ё ҳаёт, ё ўлим.**

«ЁШ ГВАРДИЯ» — эрталаб соат 9-45 минут, 11 ярим, кундуз 1-15 минутда **Гонзикнинг саёҳати,** кундуз 3, 4-45 минут, кеч 8-15 минутда **Эллада фарзандлари,** кеч 6 ярим ва 10 да **Бу воқеа Пеньковда бўлган эди.**

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА

Ленин орденли СССР Академик Большой театр солисти, РСФСРда хизмат кўрсатган артист (тенор)

Виталий Игнатьевич КИЛЬЧЕВСКИЙ ГАСТРОЛИ

23/III да — **Евгений Онегин.**

Кеч соат 8 да бошланади. Билетлар сотилмоқда.

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

23/III кундуз соат 4 да

ЎЗБЕК МУЗИКА ЛЕКТОРИЙСИНИНГ ОЧИЛИШИ

«Ўзбекистон халқ музикаси» деган темада

1-лекция-концерт

Лектор — музикашунос **Маҳмуд Аҳмедов.**

Концертда: Ўзбекистон ССР халқ артисти **Фотима Борухова,** Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар **Карим Алиев, Эргаш Шукруллаев,** VI Жаҳон фестивали лауреатлари **Клара Жалилова, Мирза Тоиров,** солистлардан **Адиба Мирзаева, Берта Давидова, Ғафур Иноғомов, Эргаш Йўлдошев,** ўзбек халқ чолғу асбоблари оркестри қатнашади.

Программада: ўзбек халқ ашула ва музикалари.

Билетлар сотилмоқда. 4 ва 5-абонемент ярайди.

Местком кўчаси, 33-уйда турувчи **Мамлакат Ҳидоятовна Иноятова-Мақсудованинг** Фаол кўча, 4-уйда турувчи Иброҳим Нозирович Мақсудовдан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Октябрь район, 3-участка халқ судида кўрилади.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЕТ АДРЕСИ: Тошкент. «Правда Востока» кўчаси № 34. **РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ:** коммутатор — 26334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 140. Пропаганда бўлими — 136. Совет қурилиши бўлими — 136, Маданият бўлими — 132. Адабиёт ва санъат бўлими — 29040. Қишлоқ хўжалик бўлими — 135. Саноат ва транспорт бўлими — 34048, 132. Хатлар бўлими — 34048, 156. Маҳаллий ахборот бўлими — 132. Секретариат — 115,50. Эълонлар бўлими — 38142.

Р. 02687. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. № Б-434.